

ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീത

അഥവാ

ശ്രീഭഗവാൻമാഹാത്മ്യം

പ്രസാധകൻ:

കൊല്ലാരുത്തിൽ കെ. വി. നാരായണൻ ഉണ്ണി

ശ്രീമദ്ഭദ്രോത്പത്തിഃ

അഥവാ

ശ്രീഭദ്രാമാഹാത്മ്യം

പ്രസാധകൻ:

കൊട്ടാരത്തിൽ കെ. വി. നാരായണൻ ഉണ്ണി
വില 3 രൂപ

*F. N. Kumar Namboothiri,
Vadasseril Ilom,
Vadasseril*

മുഖവുര

മാർക്കണ്ഡേയപുരാണാതർക്കമായ ഭട്ടോത്പത്തി എന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം ശ്രീഭദ്രകാളിയുടെ കാഹ്നമൃത്തേയം ശൗര്യപരാക്രമങ്ങളേയും വിളിച്ചറിയിക്കുന്നു. കാശ്മീര രാജാവായ ചന്ദ്രസേനനെ സുതീക്ഷ്ണമഹർഷി പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കുന്ന കട്ടിലാണു് ഇതു് നിബന്ധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. ഈ പുസ്തകം വായിക്കുന്നവർക്കു് ഒരു സഹായമായിരിക്കുമെന്നു കരുതി ഭട്ടാവതാര കഥ പുരുക്കുമായി വിവരിക്കാം.

ദേവാസുരയുദ്ധകാലത്തു് ഭഗവാൻ പത്രകൊണ്ടു് അസുരനെ കഴുത്തുതു നശിപ്പിച്ചു. നാലു ദേവതികൾ പാതാളത്തിൽ പോയി രക്ഷപ്പെട്ടു. യുദ്ധാനന്തരം ആ അസുരവനിതകളിൽ ഭാനവി എന്നും ഭാരുതനി എന്നും പേരുള്ള രണ്ടുപേർ വംശനാശത്തിന്നു കാരണക്കാരായവരോടു് പ്രതികാരം ചെയ്യണമെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ ഗോകുണ്ഡക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി കഠിന തപസ്സുചെയ്തു ബ്രഹ്മാവിനെ പ്രത്യക്ഷമാക്കി ദൈത്യവംശവർദ്ധനവിനതകുന്ന രണ്ടു പുത്രന്മാരുണ്ടാകുന്നതിനുള്ള വരവും വാങ്ങി പാതാളത്തിലെത്തി വസിച്ചു. കുറച്ചുകാലത്തിനുശേഷം ഭാനവതിക്കു് ഭാനവെന്നും, ഭാരുതനിക്ക് ഭാരുകൻ എന്നും ഓരോ പുത്രന്മാർ ജനിച്ചു. ഭാരുകന്റെ ജനനസമയത്തു് ലോകത്തിൽ അമംഗളങ്ങളായ പല സംഭവങ്ങളും ഉണ്ടായി.

യൗവനാവസ്ഥയിലെത്തിയ ഭാനവഭാരുകന്മാർ മാതാപിതാക്കളിൽനിന്നും വംശനാശത്തിന്റെ കാരണ

ങ്ങൾ അറിഞ്ഞു പ്രതികാരം ചെയ്യുന്നതിനായ്ക്കു് ഗോകർണ്ണക്ഷേത്രത്തിലെത്തി ബ്രഹ്മാവിനെ തപസ്സുചെയ്തു തുടങ്ങി. വളരെക്കാലം തപസ്സുചെയ്തിട്ടും ബ്രഹ്മാവു് പ്രത്യക്ഷമാകാഞ്ഞതിനാൽ സ്വകണ്ഠം മുറിച്ച് ഹോമിക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചു് വാഠം കഴുത്തിൽവെച്ചു. ഒരുതുള്ളി രക്തം ഭൂമിയിൽ പതിച്ചയടനെ ബ്രഹ്മാവു് പ്രത്യക്ഷമായി. "ഭാരതകാ, നിന്റെ ഈ ഒരു തുള്ളി രക്തത്തിൽനിന്നും ആയിരം അസൂരന്മാർ നിന്നെപ്പോലെ വീരപരാക്രമങ്ങളോടെ ഉണ്ടാകട്ടെ. ഏപ്പോൾ നിന്റെ ദേഹത്തുനിന്നും രക്തം നിലത്തുപിണാലും ഇതുപോലെ സംഭവിക്കട്ടെ. ഇതിൽ കൂടുതൽ എന്താണു്" വേണ്ടതു്" എന്നു ചോദിച്ചു.

ഭാരതകൻ ഇങ്ങനെ മറുപടി പറഞ്ഞു: "സൂരികൾ ഒഴിച്ചു് മറ്റാരും എന്നെ കൊല്ലരുതു്. ബ്രഹ്മദണ്ഡമെന്ന ആയുധം മന്ത്രയുക്തമായി തരണം. മായാവതി, താമസി എന്ന മന്ത്രങ്ങളും ശത്രുസംഹാരത്തിനായി എനിക്കു് ഉപയോഗിക്കണം. പതിനായിരം ആനകളുടെ ബലവും തരണം." അപ്രകാരം അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടു് എന്തുകൊണ്ടാണു് സൂരികൾ ഒഴിച്ചു് മറ്റാരും കൊല്ലരുതു് എന്നു് ആവശ്യപ്പെട്ടതെന്നു ചോദിച്ചു. സൂരികൾ തന്നെ കൊല്ലരുതു് എന്നു വരും ചോദിക്കുന്നതു് തനിക്കു് അപമാനകരമാണെന്നു് ഭാരതകൻ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ബ്രഹ്മാവു് "എന്നാൽ സൂരിനിമിത്തം നീ മരിക്കാനിടയാകും" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു് അന്തർധാനം ചെയ്തു.

വരാഹഭട്ടന്മാർ മദണ്ഡനായിത്തീർന്ന ഭാരതകൻ ഭാനവഭനാട്ടുകുടി പാതാളത്തിലെത്തി വൃതമാന്തമെല്ലാം മാന്താപിത്താക്കളെ അറിയിച്ചു. അസൂരശിഥ്ഠിയായ മയനെ വരുത്തി ഒരു രാജധാനി പണിയിക്കുകയും മയന്റെ മകളായ മനോദരിയെ വിവാഹം കഴിക്കുകയും ചെയ്തു.

ദേവമനുഷ്യലോകങ്ങളെല്ലാം ജയിച്ചുകൊണ്ട് ദേവസ്രീക
 ളെപ്പോലും പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന് വീട്ടുവേലക്കു നിയമി
 ക്കുകയും ചെയ്തു. ദേവന്മാർ ഭാരതകൻറെ കഠിന പ്രവൃത്തി
 കളെപ്പറ്റി ബ്രഹ്മാവിൻറെ അടുക്കൽ സങ്കടമുണർത്തിച്ചു.
 ത്രിഭൂതതികൾ ഒന്നിച്ചാലോചിച്ച് ആറു മാതൃക്കളെ
 സൃഷ്ടിച്ച് സൈന്യസമേതം ഭാരതനിഗ്രഹത്തിനയച്ചു.
 അവർ ഭാരതപുരിയിലെത്തി സേനാനിയായ മഹാ
 കപാലനേയും, 8 മന്ത്രിമാരേയും ഭാനുപനേയും വധിച്ചു. ബ്ര
 ഹ്മണ്യമായിത്തീർന്ന ഭാരതനെക്കണ്ട് ഭയന്ന് മാതൃക്കൾ
 കുറിക്കാടുകളിൽ പോയൊളിച്ചു. ഇതറിഞ്ഞ് പരമശി
 വൻറെ കോപാഗ്നി കത്തിജ്ജ്വലിച്ചു. മൂന്നാം തൃക്കണ്ണിൽ
 നിന്നും ഉഗ്രരൂപിണിയായ കാളി പെളിയിൽ പാടി.
 വേണ്ട ആയുധങ്ങൾ കൊടുത്ത് കാളിയെ ഭാരത നിഗ്ര
 ഹത്തിനായി വേന്താളിയെ വാഹനമാക്കി അയച്ചു. കാ
 ളിയും ഭാരതനുമായി ഏറ്റുമുട്ടി. വളരെ നേരം കഴിഞ്ഞതി
 ൽ ഭാരതനെ വധിക്കാൻ സാധിക്കാതെ ക്ഷീണം വർ
 ഭിച്ചു യുദ്ധമണ്ഡലത്തിൽനിന്ന് മാടി. ദേവി ഭരണി
 യ്ക്കു വിശ്രമിച്ചു. ദുർഗ്ഗാദേവി അവിയെത്തി ഭാരത
 ന് ലഭിച്ച മായാവതി, താമസി എന്നീ വരങ്ങളെപ്പറ്റി
 പറയുകയും അവ ഗ്രഹിക്കാതെ അവനെ കൊല്ലാൻ സാ
 മ്യമല്ലെന്നും അതു താൻ ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടു വരാമെന്നും കാളി
 യോടു യുദ്ധത്തിനു പൊയ്ക്കൊള്ളുവാനും പറഞ്ഞു. കാളി
 വീണ്ടും യുദ്ധത്തിനു വന്നപ്പോൾ സംശയം ജനിച്ച ഭാരതൻ
 മന്ത്രങ്ങൾ രണ്ടും മനോഭരിതപ്രദേശിച്ചിട്ട് ഒരുപക്ഷേ
 താൻ യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചാൽ അവകൊണ്ടുതന്നെ ജീവിപ്പി
 ക്കണം എന്നു പറഞ്ഞിട്ടാണ് യുദ്ധത്തിനു പോയത്. ആ
 അവസരത്തിൽ ദുർഗ്ഗാദേവി മനോഭരിതയുടെ അടുക്കലെ
 ത്തി സൂത്രത്തിൽ മന്ത്രങ്ങൾ കൈക്കലാക്കി കൊണ്ടുപോ

യി കാളിക്കു ഉപദേശിച്ചു. ഭാരതൻ പരാജിതനാകുമെന്നായി. അവൻ ഗൃഹത്തിലെത്തി മനോദരിയോടു വൃത്താന്തമെല്ലാക്കറിയിച്ച് അച്ഛന്റെ ഗൃഹത്തിൽ പോയി ജീവിക്കുകൊള്ളുവാൻ പറഞ്ഞിട്ട് ബ്രഹ്മഭണ്ഡവുമായി കാളിയെ എതിരിട്ടുവാൻ പോയി. ഭാരതന്റെ കയ്യിൽനിന്നും വഴുതി വീണ ബ്രഹ്മഭണ്ഡു കാളി കൈക്കലാക്കി അവന്റെ നേർക്കു പ്രയോഗിച്ചു. ഗത്യന്തരമില്ലാതെ ഭാരതൻ പാതാളത്തിൽ പോയി ഒളിച്ചു. അശരീരി അനുസരിച്ച് ദേവി സ്വകുബരീഭാരം വിന്തർത്തിട്ട്, നൈരിയിലെ കണ്ണുകൊണ്ടു പൊത്തിയും കൃത്രിമമായ ഇരട്ടണാക്കി. മാത്രമല്ല, ലോകം മുഴുവനും തന്റെ നാക്കു നീട്ടി വിരിക്കുകയും ചെയ്തു. രാത്രിയായി, കാളി പോയിരിക്കുമെന്നുദ്ദേശിച്ച ഭാരതൻ പതുക്കെ പാതാളത്തിൽനിന്നും കരകയറി. പക്ഷേ ദേവിയുടെ നാക്കിലേക്കാണ് കയറിയത്. ദേവി നാക്കു വലിച്ചു അവനെ അടുത്തു കൊണ്ടുവന്ന് ആകാശത്തിലേക്കു തെറിപ്പിക്കുകയും ശൂലം നീട്ടി ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുകയും ചെയ്തു. ശൂലത്തിൽവന്നുവീണ അവനെ ദേവി നിലത്തിട്ട് കത്തിക്കീറി തല വെട്ടി കയ്യിൽ എടുത്തുകൊണ്ടു കൈലാസത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. പാശ്ചാത്യൻ സന്തോഷിച്ചു ദേവിയോടു തൽക്കാലം തന്റെ അടുക്കൽ വസിക്കുവാൻ പറയുകയും പിന്നീടു ഭൂലോകത്തിലേക്കു പോകാമെന്നു പറയുകയും ചെയ്തു. കാളിക്കു വേണ്ടതെല്ലാം മനുഷ്യൻ കൊടുക്കുമെന്നും പാട്ടും, കത്തിയും, മദ്യവും, മാസവും, ഇഷ്ടാനുസരണം കിട്ടുമെന്നും വർണ്ണവ്യത്യാസം കരുതേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. കേരളനങ്ങളുടെ യോഗക്ഷേമാദികൾ അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടു എന്നാളം ഇരുന്നരുളുവാൻ ദേവിയെ അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇനി എനിക്കു പറയുവാനുള്ളത് ഇതുകുടിയേയുള്ളു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിൽ അദ്ധ്യാപകരായ സ്പെഷലൈസ്റ്റുകൾ പലവിധത്തിലും എന്നെ സഹായിച്ചിട്ടുള്ള മഹോപാദ്ധ്യായ കെ. എസ്. രാമനാഥയ്യർ, മഹോപാദ്ധ്യായ കെ. എസ്. നീലകണ്ഠനമ്പ്യാർ ഇവരോട് അദ്ധ്യാപകരായ കൃഷ്ണൻ എന്നിവരും ചേർന്നു കഴിഞ്ഞു. കോണ്ട് കഴിഞ്ഞു. ഈ ഗ്രന്ഥം അച്ചടിച്ചതന്നെ ഏറ്റുമാനൂർ ആർ. കെ. പ്രസ്സ് കോർപ്പറേഷൻ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.

(പ്രസാധകൻ)

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയേ നമഃ

ശ്രീമദ്ഭദ്രോത്പത്തിഃ

അഥ പ്രഥമോദ്ധ്യായഃ

ഉദമേ സുഖമാസിനം മാർക്കണ്ഡേയം മഹാമുനിഃ
പപ്രച്ഛ പ്രശ്നയാനമുഃ ശിവശർമ്മമഹീസുരഃ 1

ശിവശർമ്മാ ഉവാച-

ഭഗവൻ ഭവതാ പ്രോക്തം
ദേവീമാഹാത്മ്യമുത്തമം
ശ്രുതം മയാ വിസ്തരതഃ
പ്രസന്നം മമ മാനസം 2

മാഹാത്മ്യം ഭദ്രകാള്യംശ്ച
ശ്രോതുമിച്ഛാമ്യതഃ പരം 3

ശ്രീമാർക്കണ്ഡേയ ഉവാച-

അഥാതഃ സംപ്രവക്ഷ്യതാമി
ഭദ്രകാള്യം സമുദ്ഭവം
അദ്ഭുതാനി ച കർമ്മാണി
മതഃ ശ്രൗണ മഹീസുര 4

ഭദ്രസ്യ തനയാ സാധവീ
ഭദ്രകാളീ മഹേശ്വരീ
ഭദ്രായ ജഗതാം ദേവീ
യാനി യാനി സന്നതനി 5

കർമ്മാണി ചരത്ര കല്യാണീ

കല്യാണി സുതഹാണി ച
താനി താനി ശുഭ ശ്രീമതീ
ശിവശർമ്മപിജോത്തമ.

6

കാശ്കീരനാദി നഗരേ

രാജാഭൂമി യശ്വിനികാ ബലി
ചന്ദ്രസേന ഇതി ഖയാതഃ
ചന്ദ്രബിംബമുഖാ സുഖി.

7

സ്വസൈന്യൈശ്ചരണപിതോ യന്തപി

രഥാഭയേനാ മഹാരഥഃ
ദണ്ഡകാരണ്യകാപദേ
ശ്ചഗന്ധകർമ്മകർമ്മാഃ

8

സിംഹവയാലോഭിസഞ്ചാണി

ഹതപാ ഹതപാ ചരൻ വനേ
ദേവീശ പുരതഃ കഞ്ചിദ്
വലംകികം ദൃശ്യനതം.

9

തസ്മാന്നികസ്ഥമിതേ പൃഷ്ഠേ

ഛോ ഗജേ ഗിരിസന്നിഭേ
ലോഹശ്രംഖലയാ ബദ്ധാ
നിഷസാദ ശിലാതലേ.

10

മന്ത്രിഭിഃ സഹിതഃ കൈര്യഭി-

ഭൈര്യഭീവൃണന്നന്യധീഃ
വിജ്ഞാത ചിന്ത വീര-
ചന്ദ്രസേനകഹിപതിഃ

11

തസ്തിന്നവസരേ തൗ ചൈ

ഗജരാജൗ മദോത്കൗ

പാദാലാതേന വല്മീക-

മുനതം തദം ബഭഞ്ജതു:

12

തതോഭവത്താലതപ്രമാണയാ

തന്മശ്രിയാ കശാന ധൂമധുവാ

പ്രവൃദ്ധകോപാധികരജ്ഞോധന:

കൃതാട്ടഹാസ: പുരുഷോന്തിഭീഷണ:

13

ലാഭ്യം സ പൃഥ്വിർവാഭ്യം

കരാഭ്യം കരിണാവരൗ

ഗൃഹീതാ മക്ഷയാമാസ

ലീലയാ വിഹസൻ മഹ:

14

അഭിദ്യാവ രാജാനം

മന്ത്രിണശ്ച മഹാബല'

തേ ച ഭീതാ: പലായന്തേ

സ ച താനന്ധധാവത

15

സശ്രസ്താശ്ചസ്രസേനാഭ്യ

ധാവന്തോ ങ്ങസകേ വന്തേ

സുതീക്ഷ്ണസ്യാക്രമം പ്രാപ്യ

പ്രണേമുഷും മനീശ്വരം.

16

കതേരേ ഭവാൻ മഹാരാജ

കോഭയം ത്വാമനുധാപതി

കുതസ്താവദിയം ഭീതി-

തത്പന്നാ ബ്രൂഹി തത്പതാ

17

രണ്ടാ ഉവാച-

പാഹി പാഹി മഹാഭയോഗിൻ

ഏഷ കശ്ചന പുരുഷഃ

ഗജാഭ്യം ജ്യോതാമനാതു

വല്കീകാഞ്ചമുതമിതഃ

18

ക്ഷേയിത്യാ ഗജൈശ്ച തൌ

ഭൂയോ / സ്താനഭിധാവതി

ക്ഷേയിഷ്യതി നഃ സർവാൻ

മഹാഭീഷണവിഗ്രഹഃ

19

അസ്താത് ത്രായസ്വ നോ ബ്രഹ്മൻ

ശരണം ത്യാജ്യപശ്യമിതാൻ

20

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച-

മഃ ഷൈരീര മാനവാധീശ

മഹാഭൂതാദിതോ / പുനഃ

അഹം തു വാരോഽഭ്യസം

വിജ്ഞാതം ദിവ്യവക്തൃഷാ

21

ഓ ഓ മഹാഭൂത മഹാനാഭവ

ത്വം ഭൂകാഭൂതം വവകികരോ / സി

അജ്ഞാനഭൂതാ രാഹുത ഭൂതം തു കർമ്മ

ക്ഷമസ്വ ധീമനുജമേന്മലിന്ദേ

22

മാർക്കണ്ഡേയ ഉവാച-

ഇതി ശ്രുത്വാ സുതീക്ഷ്ണസ്യ

മനേർവചനമുത്തമം

പ്രണമ്യ പ്രയഞ്ചേ ഭൂതോ

ഭൂകാഭൂതം പ്രതി ക്ഷണാത്

23

പ്രപഞ്ച പരസേനസ്തം

സുതീക്ഷ്ണം മുനിപുണ്ഡ്രം

കം നമ ഭദ്രകാളീതി

ശ്രോതുമിച്ഛാമി തത്ത്വതഃ

24

തസ്യാസ്തം കൃതോഽന്ത മഹേന്ദ്ര മഹാബലോ

മഹാഗജേന്ദ്ര ഭക്താശ്ചിതഃ ക്ഷമോഽഭവത്

തസ്യാഃ പ്രഭാവഃ സമഹാനസംശയഃ

പരിത്രമസ്യോ അഭിധാതു മർഹസി.

25

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച:

അഭിധാസ്യാമി ഭൂത സർവം

പരസേന മഹീപതേ

ശ്രൗണ ഭദ്രകാളം തവേ

ഭദ്രകാളാഃ സമുദ്ഭവം.

26

പുരാ കഥാപിത് സംജാതേ

സുരാസുരമഹാമുധേ

മുരാരിർമഗവാണേത്യ

സുരാണാം പക്ഷമശ്രീതഃ

27

പരേത്രേണ ഭാനവാൻ സർവ്വ മൻ

പരേത്ര ഭലിതമസ്തകാൻ

നിർമൂലിതേ തന്ത്രോ ധംശേ

ഭാനവാന്നാമശേഷതഃ

28

പാതാമേ ഹൃദമാസിനാ

ചേതഃസ്രോഽസുരകന്യകാഃ

ശോകാതുരസ്തേനോഽന്യോന്യം

വിചാമ്യ ദൃഢനിചേയാഃ

29

താസു ദാനവതീ കാചി
 ദന്യുദ ദാനവതീ സതീ
 ഉദേ അസുരനാഹര്യം തേ
 ഭർതൃമതേയാ പതി ൮തേ 30

അപസാ ഘോര ദ്രുപണ
 ബ്രഹ്മാണഃ നോധയാപഹേ
 അസ്മാസ്വസുരനാരിധ
 ജീവന്തീധ കലക്ഷയഃ 31

അസുരാണാമഹോ കധു -
 മിതി സംജിത്യ സതാരേ
 ഗോകർണനാമപാഠധാത്യ -
 സ്യാർദ്ധ്വപസ്യ ഉദേ തദേ 32

ശങ്കരസ്യ കഹാക്ഷേ ൭.
 ശങ്കരഃ സർവദഹിനാഃ
 സർവദേവൈഷ്ണവാഭ്യഃ
 സർവദൈവ ലോപഹഃ 33

സംപ്രവിശ്യ തു തത്ക്ഷേത്രം
 സംപ്രതിതേ ഇമേ ഉദേ
 തത്ര തീർത്ഥാഭസി സ്താത്വാ
 തപശ്ചക്രതുദന്തമഃ 34

നിദ്രാതസ്ത്യാഭിരഹിതേ
 നിരഹാദേ നിരാധികേ
 പഞ്ചാഗ്നിയഗ്നൗസ്താസ്യ
 പഞ്ചപ്രിയദമ്മാത്കടം. 35

ആരേഭാതേ പ്രതം തലാർ-
 മാരാധിതപിതാമഹേ
 ചതാരിശ്ശിനാനേവം
 നിന്യതുമനദചേയുതേ

36

അഥ പ്രത്യക്ഷതാം പ്രാപ്താ
 ഭഗവാൻ പദ്മസംഭവഃ
 ഇഷ്ടം വരം വരയതാം
 വേത്യാവിത്യഭാഷത

37

പ്രത്യേകം പത്രമേഖലം
 ദൈത്യവംശവിവർധകം
 വരയാമാസതുമൈവേ
 വരം വരദതോ വിധേഃ

38

താഭ്യം ഹിതം വരം അതാ
 പദ്മജന്മാ തിരോഭവത്
 തേപി പാതാളമാസാദ്യ
 സ്വഭർത്താരോ പ്രണേതാഃ

39

ശ്രമേണ തേ ഉദേ ഗർഭം
 ധാരയാമാസതുമൈവഃ
 പുണ്യേ നു ഭഗവേ മാസി
 സുഷുവാതേ സുതാവപി

40

ഭാനവത്യാഃ സുതോ ജ്ജ്ഞേ
 ഭാനവോ നാമ നാമതഃ
 ഭാനമത്യാസ്തദേവ
 ഭാനകോ നാമ വിദ്യവാൻ

41

ഉത്പാതാ ബഹവോ ജാതാ
 ഭാരുകന്യ യു നംഭവേ
 ഉല്കോന്മുഖാദ്വിവാ യോദാ-
 ശ്വേതശ്ച പരിതോ ദിശഃ

42

ധൃതിപുസരിതാ വാതാ.
 പ്രവവശ്വേതപങ്ക 110
 വപുഷ്യ തഥിരം യോദാ,
 പേതുത്തതപാ 3പാ.

43

സന്ധ്യോദവിശൈലാ
 ചകമ്പേ ച വസന്ധരാ
 തുയോഽപി കില നിർവാണാ
 അഗ്നയശ്ചാഗ്നിഹോ ത്രിണാ.

44

ക്രമേണ തൗ ഭാനവഭാരകാചാചയൗ
 കമാരകൌ സമൃദ്ധപാത്തയൌവനൗ
 നിജസ്യ വംശസ്യ വിനാശകം ഹരിഃ
 സരാംശ്ച കാത്രോർവചനാദ് വിജജ്ഞതഃ

45

ബ്രഹ്മാണം വരദം ചാപി
 ശുഭാ ഭാരുകാഗ്നവ.
 ഗോകർണം പ്രാപ്യ ദർശിഷ്യഃ
 തപസ്സുപേതി ഭാരുണ.

46

ഗ്രീഷ്മ പശ്ചാഗ്നിമധ്യസ്ഥം
 ശിഥിരേ വാരികപുഗഃ
 വർഷേ നാപൃതഭരതേമാ
 വാതകാത്രാശ്ചസൃതഃ

47

അധ്വാനിരാ പൂക്ഷശിഖാവലംബിതോ
 മഹാനലോദിതപര്യുതാപിതഃ
 കദാചിദേകോഽപ്രീകനീഷയാ ഭവം
 സ്തപ്തശന്നതിഷ്ടാസ നിഷ്ഠുരാശയഃ 48

തഥാപി ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാ
 നാസ്യ പ്രതൃക്ഷതാമഗാത്
 ലോകക്ഷയായ ദേഷ്ടോഽസാ-
 വദ്യുക്ത ഇതി ചിന്തയൻ 49

ബ്രഹ്മണി ക്രോധസംരഭതഃ-
 ലോചനോ ദാരുകാസുരഃ
 ശിരഃ മരിത്വാ ജ്ഞേഹമിതി
 പാണിനാ ഖഡ്ഗമാദദേ 50

കണ്ഠം സ്തപ്തശ്ചി ഖഡ്ഗേ തു
 കണ്ഠാത് പതന്തി ഭൂതലേ
 രക്തബിന്ദാവലൈരകുന്തി-
 ന്നാചിരാസീത് പിതാമഹഃ 51

ഉവാച ച 'മഹാവീര
 കണ്ഠാന്നിപതിതേ ഭൂവി
 ഏകകുന്തിൻ രക്തബിന്ദോ രതേ
 സഹസ്രമസുരർഷഭാ 52

ജനിഷ്യതി വേതുല്യ-
 ബലവീര്യപരാക്രമാ-
 മത്പ്രഭാലേന താ ബ്രഹ്മി
 കിം തേ ഭൂയോ വരം ദദേ 53

ഭാരതക ഉവാച-

മോഹാസൂരനനുഷ്ടാണാം-

മവധ്യതം പ്രദേഹി മേ
അനിശ്ചാമ്യോ ഭവീഷ്യാമി
ശഃഭവിഷ്ണുപുരന്ദരൈഃ

54

ബലം നാഗസ്രാണാം

ദേഹി ശത്രുയുക്തം
പ്രപദം ച മേ ദേഹി
കിഞ്ച യദോ ജായായ മേ

55

മായാവതീ താമസീ ച

ദേവ ദേവേ മന്ത്രദേവതേ
പ്രമത്യതാനി പരമസ്താനി
മഹദ്യം ദേഹി പിതാമഹ

56

ബ്രഹ്മാ ഉവാച-

അപ്തം പശുഭിര്യമിദം വീര

യദുനാഥാഭിവാഞ്ചരസി
തപസാ തവ മേധാഭരണ
പ്രീതം കിം ന ദാമി തേ

57

അഥ പ്രദാമി ഞ്ഞേത്യു

പ്രീത്യേ കിം ന വൃതസ്തപഥാ
അവച, തവരോജമല
കഥിതം വിസ്മയം തവയാ

58

ഭാരതക ഉവാച-

അഹോ ഹാസ്യകിദം ബ്രഹ്മൻ
കിം വധിഷ്യതി മാം സ്മിത്ത്
ദൃഷ്ട്വേവ മാം പാലായതേ
തൂലവക്ത്രപലാ സ്മിത്ത് 59

ശുഭാ ദേവം ഹാസ്യഷ്യതി
വ്രിയമാണമഭ്യം വരം
ഏവം വരം ന വാഞ്ചനാദാ
വയമേവ ന കേവലം 60

ഹീമന്തോ ചൈത്യകുലജാഃ
കേപിന്നേച്ഛന്ത്യഭ്യം വരം
അതഃ സ്മിദ്യോപ്യവധ്യതം
ന വയം പ്രാതരയാമഹേ 61

ബ്രഹ്മാ ഉവാച-

അഹോ ഹി വലു ഗർവന്ത്യേ
വിദ്വാ സ്മി ത്വാം വധിഷ്യതി
മന്ത്രേ ച നോപയോമേച്ഛതേ
ഔമേ ദണ്ഡശ്ച മേ മഥാ 62

ഭാരതക ഉവാച-

വിദ്വാ വാ മാനുഷി വാഗസൗ
യക്ഷിണീ വാഥ രക്ഷസി
ന സ്മി മാം ശക്തയാമഹന്തം
ഗച്ഛ ഗച്ഛ പിതാമഹ

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച

ഇതി ഗർഭേണ തേനോഭേതാ

മുചിത്യേന്ദ്രിയാമിതോ വിദ്യഃ

അതകസ്ത സതോ രാജൻ

പാനാമൃതലമാവിശത്

64

പിതൃമാതൃജനാനന്ദാ

പുഷ്പജം ചാപി ദാനവം

വാർത്താമാർത്തേഭ്യ ഏതേഭ്യോ

വരലാഭേനിബന്ധനം

65

വിജ്ഞാപ്യ പ്രീ. യാമാസ

ബന്ധുവർഗമശേഷതഃ

രാജധാനീവിധാനാനന്ദം-

മാജുഹാവ മയാസുരം

66

ദൈതേയവർദ്ധകിർവ്വിമാൻ

മാനശാലി മയാ ശരഃ

പര്യായംഭോനിധേന്യീതേ

രാജധാനീകേന്ദ്രേണ

67

ഉത്തമംഗഹർമ്മ്യവരദീമണിസൗധപരളീ

മേളീവനാളി പുരളീമണിതേതാരണാവഗ്ദം

സൗവർണ്ണശാലനജ നാലയരതാ നാലാ-

കേളീനികേതകനകാട്ടാതാഭിരാമാം

68

കാസാരഭൂപകമലാകരകേളീബൈല-

പ്രാസാദഗോപുരനിരന്തരഭൂമികാശം

രക്താപണ പുഷ്പണചതവച സുവാലം

മാണിക്യമന്ദിരസഹസ്രമഹാപ്രകാശം

69

മാതംഗശാലഹയശാലമഹോഷ്വശാലാ-
 ഗോശാലജാലഖരശാലവിശാലശോഭാ-
 മന്ദാരകുന്ദഹരിചന്ദനസിന്ദുവർമ്മ -
 മാനുഷകേരകുളീബകളോപപന്നാം 70

ആരൂഢനാഗലതികാഞ്ചിതപുഗന്മാലാ-
 രാജത്തടാമലതടാകശതൈരന്യനാം
 ഹിന്താലതാലകൃതമാലതമാലനാഗ-
 പുന്നാഗചന്ദകകരബലകഞ്ചനപരമം 71

പദ്മേന്ദ്രധർമ്മകാഞ്ചകളമാവലിരാജനംഭാ-
 ഖർജ്ജുരകേതകൾ താപിഹിത പുഷ്പശാ-
 രേശാദന്താഗതവണിഗ്ജനപാസ്സപസ്സ-
 കസ്തൂരികാപരിമളാ ചിരചന്ദരതാലാം 72

മാണീകൃവിദ്രുമഹരിതണിപുഷ്പരാഗ-
 ഭൂഷാദിരത്നചന്ദ്രസഞ്ചിതസർവഭഗിനാം
 സൗമാഗൃനിദിതപുഷ്പരാജാപാനീ-
 ചരത്ര മന്ദസ്സപദി ചന്ദ്രശാജപാനീം, 73

ഭരതകണ്ഠപരീവാരോ
 മേന്ദ്രഭരത ശുഭലക്ഷണേ
 പ്രവിവേശ പാശീം രത്നാം
 ഹർമ്മയാഗ്രം ചരതരോഹിതം 74

കുങ്കണാഭൈശ്വരലങ്കാരൈ-
 സ്തോഷിതാ മന്ദാസരം
 വിസൃജ്യ ഘോഷയാമാസ
 മേഘീപണഹദ്യഭീൻ, 75

വിഷ്ണുചക്രയോഃ ഗുഹം

ഗഹവരേഷു മഹീഭൂതാം

നിലീനാ ദാനവാസ്സർവേ

ശുശ്രൂവുർദുഷഭിസചനാൻ.

76

സംപ്രഹൃഷ്ടാസ്സതഃ സർവേ

ഗർവിതാശ്ച സുരദൂഹഃ

വിസൃജ്യ ഗിരിരസ്ത്രാണി

പ്രാപുർദാതകമന്ദിരം.

77

മഹാസുരഃ കോടിസഹസ്രസംഖ്യാ

സംഘീഭവന്തസ്സഹബാലവൃദ്ധാഃ

സംപ്രാപ്യ സർവാസുരരാജരാജ്യ

പ്രാജ്യശ്രീയം ദാതകമഭ്യർഷിഞ്ചൻ.

78

കേചിത്തസ്യാസുരേന്ദ്രസ്യ

സേനാപത്യമധിഷ്ഠിതാഃ

കേചിത് സാചിപ്യമാതസ്ഥ്യ -

സ്സഖിത്വമപരേ യദുഃ

79

ബഹുസൈനികസംഘകേതാ

ദാതനോ ദാതകാസുരഃ

സ്വർഗ്ഗം വിഭജ്ഞുഷ്ടകൃതഃ

പ്രതസ്ഥേ രഥമാസ്ഥിതഃ

80

ഖണ്ഡഗർഭഃ പരകേരസേ -

ഭിണ്ഡിപാലാസുശക്തിഭിഃ

മുസുണ്വീശുലപരശു

ഗദാകന്താരിഹട്ടസൈഃ

81

അന്യൈരപ്യായുധൈസ്സീക്ഷേണർ
 ഭാസമാനാഗ്രഹണീഭിഃ
 സൈന്യൈസ്സഹ മഹാപീഠഃ
 പ്രാപ്തവാനമമാവതീഃ.

82

സമന്തതസ്സാമമമാവതീഃ പുരീ-
 മമന്ദരേരിരവഭീഷിതാമരാഃ
 അരോധ സ മക്രോധപിശഃ റിതേക്ഷണഃ
 ക്ഷണേന സൈന്യൈസ്സഹ മാതമപീഠഃ

83

ഇതി പരീക്ഷാർക്കണ്ഡേഽവഹരണേ
 മക്രോത്പത്തിപ്രകരണേ
 പ്രഥമോഽധ്യായഃ

അഥ ദ്വിതീയോദ്യായഃ

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച.

അഥാഹവത യുദ്ധായ
 മഹേന്ദ്രാസുരോത്തമഃ
 മഹേന്ദ്രാപി തദാകർണ്യ
 ക്രമോ യുദ്ധായ തത്പരേ

1

ഘൃതാവതം സമാരുഹ്യ
 വഭ്രുപാണിർവലാന്നകഃ
 ദേവസൈന്യൈസ്സമം ഗത്വാ
 ദേവാനിമന്യത് ക്രയാ

2

തതോ ദേവാസുരം പലാരം
 ക്ഷിപ്രശസ്താസ്തദീ ചണഃ
 പരസ്പരജയോത്സാഹ-
 മാധോധനമളംഭത

3

ഗീർവാണവീരവരബാണഗണാപകൃത്ത-
 ദൈത്യപ്രവിഗമനീർഗളഭാസ്രവർണ്ണൈഃ
 ആരാജ്യമാനമഭിതോ ബത മേന്ദ്രംഗ-
 മാസ്രാവിധാതുരസദിഷ്ടമിവാബഭാസേ

4

ശക്തവക്ത്രാനലുപുഷ്പേ

ശുക്രശിഷ്യബലേ യതാത്

സംഭ്രാന്തോ ദാരുരകോ ബാണൈർ-

ജംഭാണകമപോഥയത്

5

പന്ന ഭിർവിശിഖൈസ്തീക്ഷ്ണൈർ-

വിവ്യാധാഭ്രമവല്ലഭം

മാതലിം ത്രിഭിരശ്വാദാ-

ഗുഹ്യൈഃ ശ്രവസമുഷിഃ

6

ദാരുരകോ ദാരുണൈരസ്മൈ-

ദാനവാരിന്ധാവയത്

അസ്ത്യാണി താനി മേഘവാ

വക്ത്രൈഃ സമദാധയത്

7

ചതകസ്യ ശിരഃ കോത്തം

വക്ത്രമുക്തം വസവേ

അഭിമാതി സ ദൈതേദ്രാപി

ബ്രഹ്മണേയമുപാദാദേ

8

ബ്രഹ്മണേയം സമുദ്ഭവൈർ-

മഹാദുരൈർ മഹാബലൈഃ

നർജിതാ നിർജരാസ്തർവേ

ദുവർജമവിഹലാഃ

9

ഐരവതാഭപഹ്ലുത

ധാവതി സ പുരന്തം

മേഘൈസ്സമാദികപാരാ

ബ്രാഹ്മിശ്ചത്ര നിലീനവാൻ

10

വൃഷണവന്യനി സർവാണി
 വന്യന്യാശൃത്യ ദാതുക
 പ്രയത്നേ കല്പസൃക്ഷാദി-
 ന്യാമഹാമ ഖ സർവശഃ

11

ഭീവ്യനി ദ്രവ്യജാതാനി
 സ്വപരിഭൂപനീതവാൻ
 സ്വയം ഖ പുരമാവിശ്യ
 വിജ്ഞാൻ യഥാസുഖം

12

അമാന്തൈരസുരശ്ലോക്കൈഃ-
 രസംബുബലനഃജ്ഞൈഃ
 ദാതുകന്യാപയാമാസ
 ഭൂമനാനി ചതുർഭുജ

13

ഇന്ദ്രസ്യാശ്നേയമസ്യാപി
 നിര്യതേർവനന്തസ്യ ഖ
 മരുതോ ധനാസ്യാപി
 തദസ്യ ഖ പദേ പദേ

14

സമർപന്മാമാസ ദൈതേയഃ
 നഖ്യൗ ചക്രാശ്വന്മാൻ ഖലാൻ
 ഭൂമൗ ഗോപ്രാപണാൻ സർവാൻ
 പീഡന്മാമാസ കിരണൈഃ

15

യദാനന്തശേഷാന്നസുരാ വിജ്ഞാത
 പതിപ്രതഃ സ്രീഃ പ്രസരേത മന്ത്രീ
 ദേവദീപാനാം ഘനാനി ഭട്ടേർ-
 ധനാനി ധാന്യാന്യഹരഃശ്ച രഞ്ജരഃ

16

അധ്യപദ്രമാംശിച്ഛിദിരേ കാഞ്ചൈ

സ്വച്ഛോദകോ ക്ഷപതടാകപാപ്യ

ദൈന്തൈരപുര്യന്ത മഹാദ്രുധഃ

കൃതാം പ്രപാശ്ചാപി ഹി സ്പേശേഷാം 17

ഗോശാലികാസ്യ ച നിശ്ചയ ഗപാം കലാനി

പ്രജ്ജാലമഗ്നിഷ്ടിത പരിദീപയന്ത

താസ്യന്തരാഗ്നിപരിഭാലതന്തുത്യന്തി

ക്രോശന്തി വീക്ഷ്യ ജഹന്യ കൃതഹസ്തതാളാം 18

ഇതഥ കിം കിന്നകവൃന്തി ദൈന്തൈര്യ

കീങ്കരാം കർമ്മ ദാമനാം

ദാതകസ്യാലോയോ ഭൂമ

തഥാ സ്വർഗ്ഗേ രസാതലേ 19

മയസ്യ ദാനവേന്ദ്രസ്യ

കന്യാം കമലഭോധനാം

മനോദരീതി വിഖ്യാതാം

മുപയേദേ സ ദാതക 20

മനോ ഹരന്തി മധുരമിഗ്ഗകാന്തിമിർ-

മനോദരീ താമസിഗമ്യ ദാതക

മനോബോന്ധനലതാപിതായോ

മനോരഥാനാപ ലലോഽഖിലാസ്തപി 21

അധരാസവമേതസ്യ

പിബന്തേ ച ദിവസം

സാക്ഷാദ് ദ്രാക്ഷന്തേ സ താമ

ദരോപകമവിന്ദത 22

ഉർവശീ: മേനകാ: ര:ഭാ:

ചിത്രലേഖാ: തിലോത്തമാ:
അന്യദശാപുരസ്, സർവം
ബലാദാഹൃത്യ ദാമക:

23

ചകാര ഭരണികർണ്ണസ്യം

മനോദന്യാ മഹാബല,
താലവൃന്തേന താ ഏതം
വിജയാമാസുരാസുരി:,

24

പാദേന സംവാഹായമാസുർ-

ഭവന്ത്യേനാനയോരിഥ,
ഉച്ഛിഷ്ട: ക്ഷയാമാസുർ-
കാർഷയാമാസുരങ്ഗണ:,

25

വസിതോജ്ജ്വലിത വസ്ത്രാണി

മനോദന്യാ: സുർഷ്ടിയ:
പ്രക്ഷാള്യ ശോഷയാമാസു:
സിംഹതാനി സ്വാശ്രവരീഭി:

26

അഭ്യങ്ഗം ലേപയന്തിസ്യം

സ്തംഭപയാമാസുരംമസി
ഉച്ഛിഷ്ടഭേകന തദ്ഗാത്രം
ക്ഷാളയാമാസുരഭരത്,

27

ഹിമാംബുജീരമോ ശരീരൈ-

അശീരാഗതപൃഥിരൈ:
പ്രത്യങ്ഗം സേചയാമാസു:
കസ്ത്രരീരസശ്രവീരൈ:

28

ഭിദ്യേന വാസസാ ചൈനാഃ
 വാസയാഃ ചക്രിരേ പുനഃ
 തത്ത്വോല്പാദനയാഞ്ചക്രഃ
 കാഞ്ചീകകണ്ഠകണ്ഠലൈഃ 29

കാശ്മീരജന കസ്തൂരി-
 രസേന ച മനോഭരീഃ
 ഫാലേ സതിലകാഃ ചക്ര-
 അർദ്ധശ്യാഭയാഃ സുരാഭ്ഗന്താഃ 30

ഏവമസ്യ മനോഭര്യോ
 ഭാസ്യം ഹാസ്യാസ്തഭം പരം
 ചക്രരൂപരസഃ സർവ്വം
 ഭാതകസ്യ വശംഗതാഃ 31

മനുഷ്യലോകേ മനുജാധിപാനാഃ
 മഹിസുരാണാം പുനരനുജാനാം
 തഥാസ്തജാനാമപി നിർവിശേഷം
 ബലാഭയം ഹാരയതി സ നാരിഃ 32

താസ്യ രൂപവത്സീസ്തർവാ
 സ്വഭാര്യാഃ കൃതവാനയം
 ഇതരാ ഭാസികാശ്ചക്രേ
 വിക്രോശന്തീരപി പ്രഭഃ 33

സ്രീസങ്കേത മദ്യപായി ച
 ദൃതകൃന്ദഗയാപരഃ
 സഭാ പരഞ്ചവാഗ്ഭണ്ഡ-
 പാരുഷ്യം ച വഹൻ മുഹൂഃ 34

അത്ഥം പ്രാദുർഭാവം ദൃഷ്ട്വ-

സ്തപ്തവ്യസനവാനുഭൂത്

ഭാഗഭക്താ ഭാഗണാരംഭോ

ഭംഭോഭക്താ ദാശാഗ്രഹി

35

മന്ദാരം പാരിജാതം ച

സന്താനം കല്പകുളമം

ഹരിപദനമിത്യേതാൻ

പഞ്ച ത്രിവിവരപോൻ

36

ഉത്ഖായ നന്ദനാരാധാ

ഭുപനീയ നിജം പുരീം

സ്വസ്തിൻ നിവേശയാമാസ

നിഷ്കഭേ നിഷ്കൃപഃ ശഃ

37

പഞ്ചാനാം ദിവ്യവൃക്ഷാണാം

അത്ഥമിത്തർത്ഥപ്രദായിനാം

ആലവാലാംബുസേകാർത്ഥം -

കുപ്പരസ്ത്രീഃ സമാദിശത്

38

അംഭസാം കംഭികംഭയാത്

കംഭികംഭേവാഃ സ്ത്രീയഃ

കംഭാസിക്രതാഹ്വന

ജംഭശാസന വല്ലഭാഃ

39

വിഭോഃ സംഭാവയാമാസ

രംഭോജപുലോചനാഃ

അഭോധികലസംഭൂതാ

അംഭോഭിഷ്ണവന്യുമാൻ

40

ഇതിഭവനമശേഷമാത്മവശ്യം

സസുരനരോരഗമസ്വഹം പ്രഥമം നൻ
അരമത സ കനോഭരീസമേതോ
നിജനിലയേ വലു ഭാഗകാസരേന്ദ്രഃ

41

ഇതി ശ്രീമാർക്കണ്ഡേയപുരാണേ

മദ്ദാമാഹാത്മ്യപ്രകരണേ
ഭാഗവതവിജയോ നാമ
ചിതീയോ ധ്യായഃ
സമാപ്തഃ

അഥ തൃതീയോദ്ധ്യായഃ

ഏവം പ്രപീഡിതാ രാജൻ
 ഭാരഭണേന ഭാരാത്മനാ
 ഇദ്രപ്രഭൃതയോ ദേവോ
 ഉപദേവായുധ സർവശഃ

1

ഭരവസ്ഥാമിമാഃ തന്നൈ
 വരഭായുധാത്മയോനയേ
 വിജ്ഞാപയിതുമുദ്യമതാഃ
 സത്യലോകഃ പ്രപേദിതേ.

2

പുലസ്ത്യപുലഹാദീനാ
 കൃഷീണാഃ മധുവർത്തിനഃ
 പദ്മവിഷ്ണുരസഃവിഷ്ണു-
 മയുജിർദ്രുഹിപരഃഃ

3

സംഭാവയന്തമഭിതോ
 വർത്തമാനാൻ മഹാമുനീൻ
 ചതുർഭീർവദൈനർവേദാ-
 ന്വചുരന്തമുപസ്ഥിതാഃ

4

പ്രഹമാണം പ്രണമന്തേസ്തു
 തുഷ്ടുവസ്തുഷ്ടമാനസം
 സ്വയംഭവം സ്വയം ഭൂഭീർ
 വാഗ്ഭീർവാചാധാധീശ്വരം. 5

കീം പ്രയോജനമായാതാ
 യുതമിത്യന്തയോഗിനം
 യോഗിനഃ പ്രാഹുരിദ്രാദ്യോ
 സ്വാമവസ്ഥാമശേഷത. 6

ഭവോ ഉപഘി:-

പ്രപഞ്ചസർഗേഷു നിസർഗനിഷ്ഠിത-
 പ്രപുത്തയേ നിർമ്മല ചിത്തയേ നമഃ
 നമോഽസ്മു തേ നാകമഹീരസാതല-
 ത്രിലോകനാഥായ നന്തൈകബന്ധവേ. 7

കാലദേശകൃതം യസ്യ
 വ്യവധാനം ന വിദ്യതേ
 സർവജ്ഞായ കിമാവേദ്യം
 തമൈസ്തേ വിശ്വഭൂഷണേ. 8

തഥാപി ബ്രഹ്മരഹേ ഹാ ഹാ
 ഭാരതേണാ ഭാരതകാസുരഃ
 സ്വാസ്ഥാനാദ്ഽഭൂഷയാചമേതു
 സർവാൻ നഃ സ്വർവപുരപി. 9

ഭാസികാഃ കൃതവാനസുദ്ഽ-
 ഭാസികാഃ ശൈലകന്താ
 സ്വർഗ്ഗപാതാളഭൂലോകാ-
 നാജഹന്ത മഹാസുരഃ 10

സൗവർഗവസ്തുവർഗശ്ച
 സർവഃ സമ്പ്രതി തത്പരേ
 വയം മാനുഷധർമ്മാനേനാ
 ഭൂതലേ ഓഖോസ്തഹേ

1

ബ്രഹ്മ ഉവാച-

വിദിതം തദിദം സർവം
 മമ സാഹസസംഭവം
 അലമാപാദിതാർത്ഥസ്യ
 പുനശ്ചർവണകർമ്മണാ

12

അവധ്യരൂപോഽസ്യ വരഃ സമർപ്പിതോ
 മയാ സ ശക്യഃ പ്രതികർത്തമഞ്ജസാ
 വയം വ്രജാമോ ഭജഗേന്ദ്രശായിനം
 ജനാർദ്ദനം തോഷയിതും നവൈഃ സ്തവൈഃ

13

അസ്താകമീദൃശീം ഓസ്ഥാം
 ദുരവസ്ഥാമുപസ്ഥിതാം
 ശമയിഷ്യതി ശാർങ്ഗഗേണ
 ധനധി ധാത്വീരമാപതിഃ

14

ഇത്യുക്ത്വാ ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാ
 സമുത്ഥായാത്മവിപുരാത്
 ഹംസമാത്മഹ്യ വൈകുണ്ഠം
 പ്രതസ്ഥേ സഹ നിജജരൈഃ

15

ശ്ലോതച്ഛീപമുപാഗമ്യ
 ശേഷപര്യങ്കശായിനം
 സ്തുതിവാക്യൈർ മഹാവിഷ്ണു
 തോഷയാമാസ പദ്മഭൂഃ

16

തന്നെ നിവേദയാമാസ

വിഷ്ണുവേ പ്രവേദിഷ്ണുവേ

ദാതകേണ കൃതം ബാധാ-

മിത്രാദീനാം പിതാമഹഃ

17

ഗോവാൻ ഉവാച-

ഹേ ബ്രഹ്മൻ ഹേ വലാരാതേ

ശൃണുതഃ മമ ദോഷീതം

വരശക്ത്യാവലിച്ഛസ്യ

ദാതകസ്യ നിബർഹണേ

18

അഹമപ്യസമർത്ഥോഽസ്മി

തസ്മാത് കൈലാസപർവതം

ഗച്ഛതു ശങ്കരഃ ദ്രാഷ്ടം

ഭവന്തഃ സർവ ഏവ ഹി

19

വയമപ്യനുഗച്ഛാമ

ഇച്ഛാസമ്പത്തിസിദ്ധയേ

സംഹാരമുർത്തിരേവാസ്യ

സംഹാരായ പ്രഗല്ഭതേ

20

യസ്യ യത് കർമ്മ നിയതം

തസ്യൈവ സകരം ഹി തത്.

21

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച-

ഇത്യുക്തവാ ഗോവാൻ വിഷ്ണുർ

വൈനതേയമധിഷ്ഠിതഃ

ബ്രഹ്മേന്ദ്രാദ്യൈഃ സമം ഗതവാ

സംപ്രാപ രജതാചലം.

22

പാർവതീമങ്കമാരോപ്യ

വസന്തമഖിലേശ്വരം.

ഭദ്രശ്ശസ്ത്ര തേ സർവേ

ശർവം സർവജ്ഞമവ്യയം.

23

ഇന്ദ്രാദയോ മഹാദേവ—

മംഗൈരപ്പാലിരാന്നമൻ

അതിഷ്ഠതാം തതഃ ശംഭോർ

ബ്രഹ്മാ വിഷ്ണുശ്ച പാർശ്വയോഃ

24

അഥ വിജ്ഞാതവൃത്താന്തേ

വിശ്വനാഥേ മഹേശ്വരേ

ത്രയോഽപി ചിന്തയാമാസുർ—

വിഷ്ണുശംഭുപിതാമഹാഃ

25

ഭാരതകോ ഘാതയിഷ്യതേ

വിശ്വേഷാം വിപ്ലവോ യേന

കർമ്മണാ ശാന്തിമേച്ഛതി.

26

വിഷ്ണുരുവാച—

കോ വരോഽസ്മൈ നൃശംസീയ

ബ്രഹ്മൻ ഭരതസ്തപന്ധാ പുരാ

കിയന്തം കാലമസ്യാമുർ—

വേതാ പ്രതിപാദിതം.

27

പത്മയോനിരുവാച—

മയോ ഭരതസ്യാവസാന—

മായുഷഃ പ്രായ ആഗതം.

സ്മിദ്യേഷ്യാവധൃതാ നൈവ

ഭരതാ തസ്മൈ മയോ പുരാ.

28

വിഷ്ണുരവരപ—

തർഹി ശംഭോ മയം ദൃഷ്ടു
ഉപായസ്സസ്യ നിഗ്രഹേ
സ്രക്ഷ്യദമോ യോഷിതഃ കാശ്ചി—
പയമേവവിളംബിതഃ.

||

അഹം ശംഭുർവിരിഞ്ചശ്ര
സ്തന്മ ഇന്ദ്രസ്തഥാ യമഃ
ഷഡ്ഭാരത വയ മദ്യൈവ
സൃജാമഃ ഷഡ് കമാരികാ.

30

ആയുധാനി ച ഭാസ്യദമ—
സ്താമ്യോ നാമാനി ച ക്രമേത്
മാതകം സംഹരിഷ്യന്തി
സസൈന്യമിമം പ്രവപം.

31

ശംഭുരവരപ—

സാധു സാധു മഹാവിഷ്ണോ
ഭവതാ യദഭീരിതം
മാതൃ ഷട്കം വിധാസ്യദമോ
ഭാരതകസ്യ വധായ വൈ.

32

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

അഥാഭൗ മഹാവാൻ ബ്രഹ്മാ
സസർജ്ജേതി വരാഹനാമ
ബ്രഹ്മതീതി നാമധേയം ച
മാതൃസംജ്ഞാ ച ദത്തവാൻ.

33

മഹേശ്വരീതി വിഖ്യാതം

വിസസർജ്ജ മഹേശ്വരഃ
കൗമാരീസംജ്ഞയാ കാര്യമിത്
കുമാരോ ഽപി ച സൃഷ്ടവാനർ.

34

വൈഷ്ണവീസംജ്ഞയാ വിഷ്ണുർ
വാരാഹീസംജ്ഞയാ യഥഃ
ഇന്ദ്രാണീസംജ്ഞയേന്ദ്രശ്ച
ത്രയസ്ത്രീസ്രസ്തതോ ഽസൃജൻ.

35

ഏവം ഹി മാതരോ ജാതാ
ഷഡേതാ ഭീമവർച്ചസഃ
സർവംവയവസൗന്ദര്യം -
ശാലിന്യോ ജന്മലമ്പടാഃ

36

മഹേശ്വരോ മഹാവിഷ്ണുർ
മഹാത്മാ സ പിതാമഹഃ
ത്രയസ്തേ തത്ര മാതൃഭ്യോ
വാഹനാനുഗായധാനി ച.

37

സ്വചിഹ്നാനീ ഭദ്രസ്തപത്ം
സ്തന്ദകാലപുരന്ദരഃ
സൈനികാംശ്ച ബഹുൻ ഭരതപാ
സാധു സംമാന്യ മാനിനീ.

38

ഭാതകാഗാരമുദ്ദീശ്യ
പ്രേഷയാമാസുരാശു താഃ

39

താ മാതരഃ ശുഭകൃപാണശക്തി-

വജ്രാഭിനാനായുധപാണിപദ്ഃ

യാനാധിരൂപാ യയുരാനമത്യ-

സ്സേനാസമേതാ രജതാചലേന്ദ്രാത്. 40

പാദാഭീഘാതക്ഷിതിധൂളിപാളിഭി-

സ്തിരസ്കൃതാഭിത്യമഹാ മഹാചമുഃ

സമേത്യ താം ഭാതകണ്ഡാഹുപാലിതാം

പുരീമരൗത്സീഭിഭീതോ നിരന്തരം. 41

കോണാഭീഘാതപടഹധനിപുരിതാശാ-

രന്ദ്രാണി താവദഥ മാതൃന്ദലാനി താനി

സദ്യഃ സമേത്യ സമരായ സമാഹവയന്തി

ക്രോധേന ഭാതകമശങ്കമർത്ത്യശതം. 42

സൗധോപരി പ്രിയതമാകപകംഭയഗ്ഢ -

ഗാഢോപഗുഹപരിഭൂഷമതിഃ ശയാനഃ

ഭൈതേയരാധഥ നിശത്യ രണോവഹൃതി.

ഭൂതം കർപ്യമുചഭേതഭവൈതുകാമഃ. 43

ഭൂതോഽസാവുത്തരഭാരം

പുരാനിർഗത്യദൃഷ്ടുപാൻ

മാതൃസൈന്യം മഹാഘോര-

മായാതമഭീതോ ഭിശഃ. 44

ഭീതോ ഭൂതസ്തതോ ഗതഥാ

ഭാതകായ ന്യവേദയത്

വേപമാനതനുസ്താവ-

ജ്ജാതഗദ്ഗദയോ ഗിരാ. 45

ഭൂത ഉവാച-

അത്യാഹിതം മഹാരാജ
 ജാതമസ്മാകമദ്യൈവൈ
 അദൃശ്യപൂർവാ ഷഡ്ഭൂപാ
 സ്മിതോ യഥാത്ഥമാഗതാഃ 46

അസംഖ്യബലസംയുക്താ
 സന്നദ്ധാഃ ശത്രുപാണ്ഡവഃ
 ഉത്തമംഗവാഹനാരൂഢാ
 അന്ധന്തി പരിതഃ പുരീഃ 47

ഭാരതക ഉവാച-

കി. കി. ബ്രഹ്മീഷി യോഷിദ്ഭീ
 രഥം യഥായ മേ പുരം
 അഹോ അനാത്മവേദിതപ-
 മാസാമദ്ഭൂതമദ്ഭൂതം 48

അസ്മാഹൃതസർവസൈവർ
 നിസ്സൈവരിത്രാദിഭിഃ സുഭാഃ
 മന്യേ സംപ്രേഷിതാ ഏതാ -
 സ്തംപ്രഹാരായ സമ്പ്രതി 49

മഹാകപാലം സേനാന്യം
 ബ്രൂഹി ഭൂത മദീരിതം
 ഷഡ്വിമാ യോഷിതോ ഗതാ
 ബദ്ധാ പാശേന തത്ക്ഷണം 50

ഭാസീകൃത്യാരിഭൈസ്സന്യാനം.
 നാസീരാഭാനയദ്ഭൂതം.
 ഞൈസ്സാനി ച ധന്വന്ധ്യാണൈർ-
 വിദ്രാവയ ജവാഭിതി

51

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച-

ഓതസ്തു തപചസ്തുജൈസ്തു
 സേനാനേ സന്യവേഷയത്
 മഹാകപാലസ്തു പ്രപൃത്വാ
 മഹാവീരോ മഹാബലഃ

52

ബഹുചിരിഭൈത്യേസനാഭി-
 രമ്പിതോ ജന്യകൗതുകീ
 തുർണമഭ്യേത്യ കോദണ്ഡീ
 മാതൃരിദമഭാഷത

53

മഹാകപാല ഉവാച-

അരേ രേ പുരുഷമന്യോ
 ജന്യായാഭോഗതാ സ്ത്രീനഃ
 സ്വാമിനോ ദാതകസ്യാസ്യ
 ഭാസീവേതുമർഹഥ

54

ശക്രാജ്ഞയാ സമ്പ്രതി സംപ്രവീഷാ
 വക്ത്രേ യ കേശേവ വക്ത്രേ യ യമന്
 കാരാഗ്രഹേ ലോഹജ്യോതഃഖലാഭിർ-
 ബധ്നാമി ഹോ പശ്യത ഗാളവാനം

55

ഇത്യുക്ത്വാ ചാപമാരോപ്യ
 സന്ധായ ച ശിലീമുഖൻ
 മഹാകപാലസ്താ മാതൃ
 ഭ്യേഗച്ഛതി കൂഡാ

56

മാതൃസ്തോ: ശരവർഷേണ
 മരാദയാമാസ സൈന്യപ:
 മാതരശ്ചാസ്രശസ്ത്രൗൺല,
 സേനാന്യം പ്രത്യപോമയൻ

57

വൈഷ്ണവീ തു തതോ മാതാ
 ഖഡ്ഗമുദ്രമൃ പാണിനാ
 കണ്ഠം കണ്ഠമമിത്രാണാം
 ഖണ്ഡം ഖണ്ഡമപോമയത്

58

സേനാപതേസ്തസ്യ രഥം സസൃതം
 സസൈന്യവം സധ്വജചക്രചക്രം
 സഞ്ചുണ്യന്തയാശു ഗദാപ്രഹാരൈർ-
 മഹാകപാലം തമപി വ്യഹിംസീത്.

59

സേനാന്യം നിഹന്തേ തസ്മിൻ
 സംതൃസ്താസ്സർവദാനവാ:
 യുദ്ധാഭ്ഗണാത് പലായന്ത
 ഹതശേഷാ ദിശോ ദശ.

60

മാതൃസൈന്യാനി സർവാണി
 ഗർവാഭ്ജൈർധ്വനിം വ്യധു:
 തപ്തമുതാ ദാരുകോ ഭഗം
 സേനാന്യം നിശ്ചികായ സ:

61

തത: സംപ്രേഷയാമാസ
 ദാനവം നാമ പൂർവജം
 ദാരുകോ ബഹുഭി: സൈന്യൈർ-
 ജനയായ ജനിതക്രയം.

62

തരംപരന്തരം സമരായ ഭാഗവം

കരാഞ്ചലോട് ഘൃഷ്ണിതശ്ചാരമുദ്ഗരം
വിരലോക്യ സാക്ഷാദിവ കാലകിങ്കരം
യേകരം മാതൃബലാനി തൃതൃ

63

യുധ്യമാനമേവം വീരം

മുദ്ഗരേണോദ്ഗതാഗ്നിനാ
മാഹേശ്വരി ശ്രീശുഭേന
വിവ്യാധ തരസോരസി

64

ശ്രീശുഭനിർഭിന്നശരീരഗന്ധരം

തൃതാത് സമം നിർഗളിതാനി രേജിരേ
അജസ്രമസ്രാണി യഥാത്ഭുതാലാപ്തം
യദോദകാനുവാലിതാനി ഗൈരികൈ

65

ഇതി ദിതിസുതസൈന്യം സൈന്യപാലരമന്യം

വിഹിതവിവിധജന്യം ഭാഗവം ഭാഗവാബു
സമരഭൂവി നിഹത്യ സ്തുതമാനാദ്യുരൗഘൈ-
രലക്ഷഭത ശോഭാം ചാതരോ വിതരോഗാഃ

66

ഇതി ശ്രീമാകമണ്ഡല പുരാണേ

മദ്ദാമാഹാത്മ്യപ്രകരണേ

‘മഹാകപാലഭാഗവതഃ’ നാമ

തൃതിയോഽധ്യായഃ

സമാപ്തഃ

അഥ ചതുർത്ഥാധ്യായഃ

നിശമ്യ ഭാഷകോ വിരോ
നിഹതം നിജപൂർവജം
അഹമേവാഹവം കർത്തും
പ്രയാമിത്യജ്ഞേത

ചാത്രിശതാ വാജിഭിരന്വിതം രഥം
താലധവജം തപ്തസുവർണകുബരം
ചാപാസ്രവധ്വഗായുധജാതസംഭൃതം
സുതോപനീതം രഥമാരുരോഹ സ

ഉത്താനിതമന്ത്രവിചിത്രചാമരൈഃ—
അഭ്യുലാഷിതസ്വാമിപരാക്രമകൃണൈഃ
രേരീരവാപുരിതഭിങ്മുഖൈർബലൈഃ—
സ്താമ്ബം പ്രതസ്തേന സമരായ ഭാഷകഃ

ലക്ഷാധികൈശ്ച മാതംഗൈഃ—
സ്തരംഗൈശ്ച തതോധികൈഃ
സഹസ്രകോടിസംഖ്യൈശ്ച
പത്നിഭിഃ പരിവാരിതഃ

മാതൃണാമന്തികം ഗത്വാ
സുചീവൃഹം വിധായ ച
അതിഷ്ഠത്തസ്യ നാസിരേ
ധാനരാസ്താല്യ ഭാഷകഃ

ഭാഷക ഉവാച—

ഭോ സ്രിയോ നിസ്പാ യയഃ
 യധായേ കേന ഹേതുനാ
 സ്പർശമപ്യസ്രശസ്രാണാം
 സ്രിയോ നാർഹന്തി കേവലം 6

ഭൂശിതാ ഭൂമസ്താഭിഃ
 സ്വസ്ഥാനാത്ത്രിഭിവൗകസഃ
 ഭിക്ഷാമടന്തോ ലോകേഷു
 അശ്നന്തി സപരന്ദരാഃ 7

തേഷാമന്തേ വൃഥാ യയഃ
 പ്രയത്നേ കിലാബലം
 മാ സു ഗച്ഛത വിച്ഛിന്ന—
 ശരീരാ കാലമന്ദിരം 8

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ഇത്യക്തവാ ഭാഷകസ്തിക്ഷ്ണാ—
 നാശൂഗാന്നതപർവ്വതഃ
 മുരുംച മാത്രതദിശ്യ
 ശതശോഽഥ സഹസ്രശഃ 9

ബാണാസ്തേ മാത്രദേഹേഷു
 നവഗാഢാ യഥാശ്വസു
 ബ്രഹ്മഭണ്ഡമഥോച്ഛണ്ഡഃ
 പ്രായുഃക്തേ ദന്ദേഷ്വപരഃ 10

സോദപി തദ്ഗാത്രമപ്രാപ്യ
തതോ നിവപ്യതേ ദൃതം
സ്രീഷ്ഠ തസ്യാപ്രവൃത്തിര്യ-
ദേവോചത് കപിതോ വിധിഃ

11

തഥൈവ മന്ത്രയോർയുഗ്മം
വൃഥാ ബലമജായത
പപ്രച്ഛ ചാസുരോ മാതൃ-
സ്താസാം നാമച ജന്മച.

12

മാതരളാപഃ-

ബ്രഹ്മവിജ്ഞമഹേശാനാം
സ്തന്നസ്യ ച യമസ്യ ച
ഇന്ദ്രസ്യ ച വയം സാക്ഷാ-
ച്ഛക്തിരപാസ്സതാ ഇമാഃ

13

അസ്താനമുസ്മിരപി ഘോരശക്തിർ
നിഹന്തുമാജ്ഞേ കഥമിശിഷ്യേ താം
വയം തു ഹന്തും സമരേ വേന്തം
ജഗദ്ഭ്രം പാപിനമിച്ഛ് മഹേ ച.

14

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച-

തപഃശ്രമത്വാ ദാരുകസ്താവദ്
ദാരുണമക്രോധഭൃംഭിതഃ
മായയാ മുർച്ഛിതമിന്ദ്രാമി-
ത്യഗ്രംയോദ്ധുഃ പ്രചക്രമേ.

15

ജലന്തിഃ ശക്തി മാരായ

കൌമാരീഃ പ്രജഹാര സഃ
മാഹേശ്വരി ത്രിശൂലേന
ശക്തിമേതാമഖണ്ഡയത്

16

വാരാഹീഃ മണ്ഡലാഗ്രേണ

വിവ്യാധ യധി ദാതുകഃ
ഇന്ദ്രാണീ തച്ഛ വജ്രേണ
മണ്ഡലാഗ്രമഖണ്ഡയത്.

17

മായാബലേന ബഹുയക്ഷപിശാചരക്ഷഃ-

പക്ഷിപ്രജോരഗന്തരക്ഷഗണാനി സൃഷ്ടാ
ഞൈരത് കടാട്ടഹസിഞൈരതിഘോരരൂപൈ-
രാമയായച്ഛിരമസാവസുരാധിരാജഃ

18

മാഹേശ്വരീഹാലവിലോചനാഗ്നൌ

മായാമയാഃസ്താനബിലാൻ ദഭാഹ
ത്രിശൂലമാദായ ച ദാതുകസ്യ
ഗളാന്തരാദ്യേ പ്രജഹാര ചാസൌ.

19

ശൂലക്ഷതാത്തസ്യ ച കണ്ഠനാളാത്

പപാത ഭൂമാവഹരക്തബിന്ദുഃ
തസ്മാത് സഹസ്രം ഭനുജാധിരാജാഃ
സംജജ്ഞിരേ പർവതസന്നികൾശാ

20

ചിതീയോ രക്തബിന്ദുശ്ച

പപാത ധരണീതലേ
തസ്മാദപി സമുദ്ഭൂതാ
സഹസ്രമസുരേശ്വരാഃ

21

തൃതീയാച്ച പതുർത്തമാച്ച
 പഞ്ചമാച്ചാസ്രബീന്ദുതഃ
 സഹസ്രമസുരാധിശഃ
 പ്രത്യേകമുപജ്ജന്തിരേ 22

ഷഷ്ഠാച്ച സപ്തമാച്ചാസൻ
 അഷ്ടമാന്നവമാദേപി
 ദശമാച്ചേതി ദൈത്യേന്ദ്രാ
 അയുതം തത്ര ജ്ജന്തിരേ. 23

ഏവം ബിന്ദുശതാലക്ഷ-
 മാസുരം സംഘമുത്ഥമിതം
 യുദ്ധാർത്ഥമുദ്യതം ദൃഷ്ട്വാ
 ബ്രഹ്മീ വചനമബ്രവീത് 24

ബ്രഹ്മവച-

ശുഭം വൈഷ്ണവി കൌമാരി
 വാരാഹീന്ദ്രാണി ശാമവി
 മത്പിതൂർബ്രഹ്മദേവസ്യ
 വരേണോത്പാദിതാനിമൻ 25

അസുരാന്സിതാകാരം-
 നന്തകാമ്പരാനിവ
 വയം ന ശക്തമേ രോദ്ധ്യം
 അസ്രുശസ്ത്രഘടീഷണാൻ 26

ഗച്ഛാമസ്തപരിതം തസ്മാത്
 പ്രച്ഛന്നം കപാപി വർത്തിതം
 അന്യമാസ്താൻ ഹനിഷ്യന്തി
 വരശക്തോ മഹാസുരാഃ 27

മായാബലേന ജനിതാനസുരേണ പൂർവം
 രക്ഷസ്സരക്ഷാഹരിപക്ഷിഭൃജംഗയക്ഷാൻ
 മാഹേശ്വരിതാമരഹോനിതിലാക്ഷ്മിവഹ്നൗ
 തപതവപ്യസുരസൈന്യമിദം ന വധ്യം 28

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച-

ഇതഥ വിചര്യ താഃ സർവം
 മാതരഃ സമരംഭഗ്ഗണാത്
 പലായ ശുഭ്രശൈലസ്യ
 പ്രാഗുദീപ്യം ദിശി ക്വചിത് 29

നിലീനം ഗുപ്തിനീഗുരേ
 ഗുഹം തസ്മദ്യുദ്ധോക്തവഃ
 ഭാരകസ്ത ഹസന്നഭൈ-
 രമാത്യാനിദമബ്രവിത് 30

ഭാരക ഉവാച-

പ്രദൃതാ മാതരോ മിതാ
 ദൃഷ്ട്വാ തദ്രക്തജാൻ ഭോൻ
 ലക്ഷാധികാനിമാൻ കത്ര
 പ്രേവയാമോ മഹാസുരാൻ 31

അമാത്യാ ഉവാച-

കത്രാനൃത പ്രേവയാമഃ പ്രവീര-
 നഭൈശ്ചക്രാൻ രക്തബിന്ദുപ്രസുതാൻ
 ഗുപ്തസ്ഥാനം രക്ഷിതം കല്പയാമ-
 സ്സർവാനേതാൻ ശത്രുസംഹാരശുഭാൻ 32

ദാരുക ഉവാച—

ഗുല്മസ്ഥാനം രക്ഷിതും പൂർവ്വദൈത്യം—
 സ്തന്യേത്യവാമീ ലക്ഷസാഹസ്രസംഖ്യം
 രക്ഷതാദ്ഭൂതാസ്താവദേതേ ത്രിലോക്യാം
 സർവത്രസ്ഥാൻ പ്രാണിനഃ പീഡയന്തു 33

അഥവാ യത്ര മാതൃണാം
 പിതരോ മമ വൈരിണഃ
 ബ്രഹ്മശങ്കരഷഡ്വക്ത്ര
 വിഷ്ണുകാലപുരന്ദരഃ 34

താനന്വിഷ്യ നിഗൃഹ്ണന്തു
 സത്വരേ രക്തബിന്ദുജാഃ
 ബധാക്രഷ്യാഥവാ കാരാ—
 വേഗേണ സ്ഥാപയന്തു വാ 35

അമാത്യോ ഉവാച—

സാഹസം ന തു കർത്തവ്യം
 മഹാരാജ മഹാമതേ
 സാഹസം കർവതാം കാര്യം
 പരാഭൂതിർഭവിഷ്യതി 36

രാവണസ്തഹസാ ഗത്വാ
 'സീതാമാഹുതവാൻബലാദ്'
 തതഃ സ്വപത്രമിത്രാഭസൗ
 ദേഹോ രാമാസുപാവകേ 37

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച

ഏവം പ്രവക്താമേവ
ഭാനവേഷ പരസ്യരം
നാരദോ ഭഗവാംസ്തത്ര
ദൃശേ താപസാഗ്രണീ

38

കാ വാർത്താ വിശ്വലോകേഷു
ബ്രഹ്മർഷേ കഥ്യതാമിദം
ഇതി ഭാരതകവീരേണ
പൃഷ്ഠോ മുനിരഥാപ്രവീത്

39

നാരദ ഉവാച-

സത്യലോകേ വിധിർബ്രഹ്മാ
വർത്തന്തേ സഹ ഭാര്യയാ
വൈകണ്ഠേ വിഷ്ണുരപ്യവം
കൈലാസേ പരമേശ്വരഃ

40

വിശ്വസ്യ ശ്വശ്രവേ വിശ്രുതകീർത്തയസ്സേ
സൃഷ്ടിസ്ഥിതിപ്രളയകാരണതാം പ്രജന്തം
വന്ദ്യാം സമസ്തജഗതാം വരഭാനന്ദകളാം
ലോകേശകേശവശിവാസ്സതതഃ ജയന്തി.

41

യേഷാം പദാംബുജരജാംസി പുനന്തി വിശ്വം
ദേവാസുരോരഗനൈര്യുഗിത്സാ കൃതാനി
യേഷാം കഥാസകഥനാത് സ്മരണാച്ഛ മർത്ത്യോ
മുക്തിഃ പ്രജന്തി മുനയഃ കിമുതാസുഭാഭ്യം

42

ഏകസ്യ നേഷു ജനിതാ ജലപാത്രഗർഭാ—
 ദന്ത്യസ്യ പാദരജസാ പരിപാവ്യമാനാ
 വിശ്രാന്തിമേധ്യതി പരസ്യ കപർദ്ദഭാരേ
 യാ സൈവകിന്ന ഭൂവനാനി പുനന്തിഗംഗാ. 43

ഏകസ്യ വദനേവാസാ
 വക്ഷസ്യാന്യസ്യ സന്തതം
 അപരസ്യ ശരീരാർദ്ധേ
 വല്ലഭേത്യവഗമ്യതാം. 44

ഭാരകളവാച—

കൃതം കൃതം താപസമൃദ്ധ തത്കഥാ—
 പ്രശംസനൈസ്താവദളികജലനൈഃ
 നിജാം തന്മുജാം പരിണീയ വല്ലഭാം
 തയാ രമതേക ഇഹൈഷ ഹന്ത ഭോ! 45

അഹോ കൃതം പുനരത്ര മധ്യമോ
 മഹാബലേർഭൂമിമവാപ്യ സോദകാം
 തഥേവ ഭാരാരമഹോബബന്ധ ചേ—
 ത്യസാം പ്രതം തസ്യ വിചേഷിതം മനേ. 46

ശ്ലാഘനദേശേഷയമന്തിമസ്സമം
 പിശാചികാഭിർനിയമേന നൃത്യതി
 ദിഗംബരോ ലൈക്ഷ്യമടത്യഹർനിശം
 ദിഗന്തരേ ഹന്ത ഹസന്തി കേ ന തം. 47

സുതീഷ്ണ ഉവാച—

ഇത്യുക്തവാ യത്രാധിപതാമ്രാക്ഷേ

ദിശങ്കേ സ്വപരദവം

കർത്തൃമാനമേണ ഫസ്തിൻ

നാരദോ ഫത്ര തിരോവേത്.

48

സത്രസ്തസ്തരസാ ഗത്വാ

നാരദോ രജതപലം

സർവജ്ഞമീശ്വരം നത്വാ

സർവമണ്യേ ന്യവേദയത്.

49

ശ്രീനാരദ ഉവാച—

ഗോവൻ സർവഭൂതേശ

പ്രസീദ പരമേശ്വര

കാലാന്തക പുരാതാനേ

കാമദൈവിൻ നമോ ഫസ്തേ

50

അജസ്രമധ്യാത്മവിദോ ഫപി യം ദൃഷ്ട്വർ-

വിമാർഷമാണാ നിഗമാന്തസംഗമേ

നാപക്ഷതേ ദത്ത്വാത ഏവ താദൃഗം

പ്രപക്ഷുഹേ ഹന്ത ഭവാനമേവ നം

51

അഹോ മാഗ്യം പരമം ധൃ-

മസ്താകമഖിഷ്ടശ്വര

യ ഏവമാഭ്യോമകാ ഭ്യോ

സാക്ഷാദീകാമഹേ വയം

52

ഏവം ജഗത്ത്രയവീവദിതമപ്യന്ത-

മന്തർബഹിശ്ച ജഗതാമഭിവർത്തമാനം

ഹാ ഹന്ത നിന്ദതി വേദമനന്തമീശ

ഓഷ്ഠശയഃ സ ബലേ ദാമകദാനവേദുഃ

53

വരേണ ബ്രഹ്മദത്തേന

ബ്രഹ്മദണ്ഡേന ചാധികം

മന്ത്രദത്തേന ചോത്സിക്കേന

വിശ്വദ്രോഹി വിദ്യുതേന

54

മാതാഃ ഷഡപി ത്രസ്താ-

സ്തമണ്യൈഃ സഹ സൈനികൈഃ

വിദ്രാവിതാസ്താഃ ക്വാപി

ഖീനാഃ സാഹൃതമാസതേ

55

രക്തബിഷ്ടഭ്വാം രാജാ

ലക്ഷം ദാനവകീങ്കരാഃ

വേദമപി സംശ്രദ്ധാ

ജദ്ധാത്വമഭിജാനന്യമീ

56

യദൃച്ഛയാ തത്ര സമാഗതാ മാഃ

വേദമണ്യൈഃ പൃഥു സ്തവന്തഃ

പാശേണ ബലം സ യദേ പൃച്ഛതഃ-

സ്തദാ തിരോദ്യയ പലായിതോ ദഹം

57

ദാതണ്യം ദാതുകാഖ്യം തം

ദാതുകാഖ്യം ച

മന്യൂകന്യായാ ചാവാർ

യഥാ പൂർവം പരത്രയം

58

ഫാലാക്ഷിപാവകേ ഓഗ്ധാ
 വിപന്നം ഭാനവാധമം
 ത്രൈലോക്യവാസിനാം ദുഃഖം
 ശമയ ശ്രീമഹേശ്വര

59

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച-

ഇതി മുനിവരഭാഷിതം നിശ്ചയ
 സ്ഫുടതരകോപവിശംഗിതത്രിണൈര
 പരമഹരിണൈരഭ്യുപാപാണിഃ
 പരമശിവസ്ത്വയമാസനാഭാസ്ഥമാത്

60

ഇതി ശ്രീമാർക്കണ്ഡേയപുരാണേ
 ഭദ്രാകാഹാരമൃപ്രരണേ
 നാരദശിവസംവാദോ നാമ
 ചതുരത്ഥം ധ്യായഃ

അഥ പഞ്ചമോഽധ്യായഃ

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച

സംഹാരതദ്രൂപേണ

സംവേണട്ടഹാസവാൻ

കൈലാസശ്രുംഗതുംഗാംഗഃ

സ ജ്യോമേ മഹേശ്വരഃ

1

നിർഭശലമന്തഥപുരത്രയമക്ഷി ശംഭോർ

ലാലാടമുത്കടസമുദ്ഗതധുമധൂത്രം

ജാതം ക്രമാദഥ സമുത്ഥിതവിസ്ഫുലിംഗം

ജാലാകരാളബഹളാനലദർനിരീക്ഷം

2

കാലദ്രുഹഃ സപദി ഫാലവിഘോചനാഗ്നഃ

കാലാംബുപ്രേതിമകായനികായകാന്തിഃ

രൂക്ഷാട്ടഹാസബധിരീകൃതവിശ്വലോകാ

സാക്ഷാലക്ഷ്യത തദാ ഖലു ഭദ്രകാളീ

3

ഗാത്രം തദഞ്ജനമഹാചലസന്നികാശം

വക്ത്രാണി ബാഹുനിവഹാശ്ച പരസ്സഹസ്രം

രൂക്ഷാശൂശുക്ഷണികണോത്കരദർനിരീക്ഷാ-

ണ്യക്ഷീണി ലക്ഷമഭവന്നഥ ചണ്ഡികായാ

4

ശംഭോർലലാടതലോചനഹവ്യവാഹാത്

സംഭ്രൂയ യത്ര നിപപാത നിതാന്തഭീമം

കൈലാസഭൂമിഭദ്രസൗ സുഭൂതം ചകരേ

സംരോമുരസ്യ ച ഗുഹാശയകേസരീന്ദ്രാഃ

5

സംഭാഷണക്രമകരാം ക്ഷുഭിതാം സമുദ്രാം

സപ്താപി സപ്തകലഭൂമിഭൂതശ്ച ചേലുഃ
ഭിഗ്ന്തേതിനോഽപിവികടധാനിഘൃണകണ്ഠ
ഷീത്കാരവന്തിദധുവർച്ചാഹരാനനാനി

6

വിശ്വ വ്യാപ്തമിദം രൂപം

പശ്യന്തീ തത്ര പാർവതീ
സംരോസ വേപ മാനാംഗീ
സാന്ത്വരന്ത്യേവമബ്രവിത്

7

ശ്രീഭഗവത്യവാചം—

ചണ്ഡികേ പുത്രി ചാമുണ്ഡ

ഭദ്രകാളി ചോരന്ദരേ

ഉപസംഹരരൂപം ത

ദേതേതേ വിശ്വ ഭീഷണം

8

ബ്രാഹ്മയാദീനാം തു മാതൃണാം

പ്രഥമാ താം ഭവിയ്യസി

ചാമുണ്ഡാഖ്യോ മഹാകാളീ

തേനസ്യ സ പൂമാതരഃ

9

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

സമസ്തഹാ സമുദ്രാ ദേവയാ

പാർവതൈവമുഭിരിതാ

ഗാത്രം സ്വമുപസംഹൃത്യ

മാതരം ബ്രഹ്മണമസാ

10

വക്ത്രമേകമഭൂത്തസ്യാഃ
 നേത്രാണിത്രീണിചാവേൻ
 ബാഹവഃ ഷോഡശാഭുവൻ
 നാനായുധസമന്വിതാഃ

11

ഹസ്തിമസ്തകസംസ്ഥാന
 രത്നകാഞ്ചന കണ്ഡലാ
 കിരീട കടകശ്രോണി
 മണി കാഞ്ച്യംഗമാഭീഭി,

12

ഭൂഷണൈർ ഭൂഷിതാംഗീഃ
 താം ഭദ്രകാളീം നിജാത്മജാം
 ആഹുയാങ്കേ നിവേശ്യൈവ -
 ഉവാച പരമേശ്വര,

13

ശ്രീഭഗവാൻ ഉവാച-

കണ്ഠകാളസ്യ മേ പുത്രീ
 കണ്ഠകാളീവേഷ്യസി
 മത്കണ്ഠ കാളകൂടസ്യ
 കാളിന്ദാ കാളരൂപിണി

14

കിഞ്ചരേ കോപരൂപസ്യ
 താമസസ്യാസ്യതേജസഃ
 തദ്രൂപേണ പരിണാമാത്
 കൃഷ്ണവർണ്ണാസി ദൈരവി

15

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

കണ്ഠകാളീതിനാമേദം

ദത്വാ തസ്യൈ മഹേശ്വരഃ

പരിധാനാത്മമേതസ്യുഃ

കരികൃത്തിഃ ച ഭത്തവാൻ

16

കണ്ഠകാളീ ഉവാച—

ഹേ താത ഹേ ജഗന്നാഥ

ചന്ദ്രമൗലേ, മഹേശ്വര

മയാ കിമത്ര കർത്തവ്യം

തദേതദഭിധീയതാം.

17

ശ്രീഭഗവാൻവാച—

ഭരതകാഖ്യം മഹാഭൈത്യം

ലോകത്രയമയങ്കരം

ത്വം ചാഭ്യസഹസ്രസ്യ

ഗജാനനം ബലധാരിണം.

18

ഭൃഹദ്യന്തം സർവലോകസ്യ

സർവശത്രുശ്ച ഏഷഹം

മാനീനം തസാ ഹത്വാ

മത്സമീപമലങ്കര.

19

കണ്ഠകാളീ ഉവാച—

താത പ്രസീദ തവ ശക്തിരിയം മമാപി

ശക്തിഃ ശരീരമിവ താവകമസൃഭീയം

തദ്ദേഹി വാഹനമഹായുധസൈനികാഭി

സർവസാമസ്യനിയനാത്മമർത്യശഃത്രം

20

മഹാദേവ ഉവാച-

വക്ത്രവസ്ഗഞ്ച ശുലഞ്ച
ചക്രമുദ്ഗരത്തോമരാൻ
ഗുഹാണ പുത്രി ശസ്ത്രാണി
നിഗുഹാണ ച ഭാരുകം.

21

ഷട്ഷഷ്ടികോടി സംഖ്യാനി
ഭൂതാനി സമഹാന്തി മേ
സഹായാത്മം പ്രഭാസ്യാ മി
കുളിപാളീം ച കാളിതേ.

കൈലാസ പർവതാദസ്മാ-
ഭത്തരസ്യാം ദിശി കഥിത്
ശേതേ വേതാളികാ കാചി-
ദേനാം തപഃ വാഹനീകരു.

23

കൌണ്ഡീകോ നാമ ഭൂതോ മേ
തവൈനാം ദർശയിഷ്യതി
താമാത്മഹ്യാദ്രിനഗരീം
ഗച്ഛ തപഃ ഭദ്രമസ്തു തേ.

24

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച-

ഇത്യക്ഷരാ പ്രഭൈര തസ്യൈ
വാഹനാദീനി ശങ്കരഃ
താനി സർവാണുപാദായ
കുണ്ഠകാളീ ച നിര്യയൗ

25

കൈലാസം വാമതഃ കൃതാ
 ഗതാ സാവൃത്തരാം ദിശം
 വനാനി ത്രിണ്യതിക്രമ്യ
 മഹാകാളവനംഗതാ

26

(തൃന്നന്ദിമഹാകാളോ
 വേതാളിചാഭിവർത്തതേ)
 ദർശിതാം കൌണ്ഡികേനാസ്തിൻ
 ശയാനാം ക്ഷുത്പിപാസതാം
 വേതാളിം ഭദ്രകാളാഹ
 സമുത്തിഷ്ഠേതി സാദരം

27

വേതാളീ ഉവാച

പിപാസിതാ ച ക്ഷുധിതാ ച ഭദ്രേ
 വോഡ്യം നശക്നോമി മഹേശ്വരി ത്വം
 ഹൃത്പൂർവ്വമുച്യതേ മദീയം
 ത്വ മദ്യൈവപൂരയിതും ക്ഷമാധേത്

28

വോഡാസ്മി വേതീമന്യാ—
 ന്യശേഷാണി ബലാനി ച
 ചാരയിഷ്യാമി വഃ സർവാ—
 നാസുരേ സമരാങ്ഗണേ

29

ഭദ്രകാളീ ഉവാച—

ഭാരകസ്യ പുരം ഗതാ
 തത്ര ജാതേ രണോത്സവേ
 വിശത്കോടിം പ്രദാസ്യാമി
 മൈത്യാൻ ക്ഷയിതും ത്വ

30

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച-

ഇതി ശ്രുത്വാ പ്രാഹുഷാ സാ
 വേതാളീ തുഷ്ടാമിതാ
 സ്താത്വാ ച വാരിധേസ്തോയേ
 മണ്ഡിതാ ധാതുകർട്ട്തൈഃ 31

വന്ദ്യവൃക്ഷലതാപശ്ചൈഃ
 സ്രജഃ നിർമ്മായ കൃഷ്ണീ.
 കണ്ഠേ കടിതടേ മൌലൌ
 കരയോശ്ച നിബദ്ധന്തീ

കണ്ഠകാളീമമാത്മീയേ
 കണ്ഠേ ധാരയതി സു സാ
 ബഹുകോടിസഹസ്രാണി
 പൃഷ്ഠേ സൈന്യാനി ചാവധത് 33

ഭൂതാനിതാഡയാമാസുർ
 ദേവീപടഹദൃഷ്ടീൻ
 കണ്ഠീരവരവാന്തഗ്രാൻ
 കണ്ഠനാദാശ്ച തേനീദം 34

തച്ഛ്രുത്വാ ഗുപ്തിനിഗുപ്തേ
 നിലീനാ മാതരോ ഽപി ഷട്
 സൈന്യൈസ്സമഃ സമാഗമ്യ
 ചാമുണ്ഡാം താം വവദീരേ 35

പ്രധാനഭൂതാ ചാമുണ്ഡാ
 സഖ്യഃ ഷഡപി മാതരഃ
 ഇത്യേനേന കുമേണാഹുർ-
 മുനയഃസപ്ത മാതരഃ 36

ഉത്തംഗശൃംഗരവസംഗത ഭൂരിരേരീ

നിർഗ്രാപുരിതകലാപലഗ്നപരാണി

സച്ഛത്രചാമരനിരന്തരീതാന്തരീക്ഷാ—

ണ്യാപർബലാന്യുരിപുരിമമ ചണ്ഡി

കായാ: 37

ലക്ഷുകാടി സഹസ്രാണി

താനി ഭൂതാനി ഭൂരിശഃ

പരിതോ വാരയാമാസുർ

ഭാതകസ്യ നിക്ഷേതനം.

38

തതോ നന്ദീ മഹാകാളഃ

പുരസ്കൃത്യ മഹേശ്വരീ

ഇതരാ മാതരശ്ചാസ്യോ—

മുത്തരചോരി സംസ്ഥിതാഃ

39

അഥോച്ഛൈകരാഹപയതാഹവായ സാ

മഹാസുരഃ ഭാതകമാശു ചണ്ഡികാ

വിനിശ്ചിതഃ സൗധതലേ സ ചാസുരോ

നിശമ്യ തത്കമ്പിതധീരബധ്യത.

40

കി. കിമേതദിതി ശ്രാന്ത—

ചേതാ ഭൂതം വ്യസജ്ജയത്

ഭീതഭീതഃ സ ചപ്രാപ—

ഭുത്തരചാരസന്നിധിം.

41

ഭൂതം നന്ദിമഹാകാളോ

ബലാഭാകൃഷ്ട ഹസ്തയോഃ

താഡയീത്വാ ബബന്ധാസ്യ

കണ്ഠേ ഭാരേ ബൃഹത്തരം.

42

ആകൃഷ്ട ഭാരം ബന്ധം ഭാരകവാസഭൂമി.

സംപ്രാപ്യ സംഭ്രമയോത്തരപിത്തവൃത്തി:

കൂന്ദൻ മുഹൂർത്തിജമഹാഭൂമിതാനി നിന്ദ -

ന്നിരൂപിഷം തമമുമേവമുവാച ഭൂത:

43

ദൂതമുവാച-

പരിത്രായസച രാജേന്ദ്ര

പരാഭൂതമിമം ജനം

കണ്ഠേ ഭാരം ഘനം ബധാ

മാമരാതിർന്യവർത്തയത്.

44

സംഖ്യോതം നൈവ ശക്യന്തേ

ശത്രുസൈന്യാനി ഭാനവ

രത്നം മധ്യേ മയം ദൃഷ്ടാ

കാപി മുർത്തിർ മഹീയസി.

45

കാളീതിമേഘകയോനകമൂർത്തിതലൈ-

രഭ്യംക്ഷപ്രതഥവക്ത്രലസത്ത്രിണേന്ദ്രാ

ഭംഷ്ടാകരാജമുഖഗന്ധരവോലജിഹവാ

ബഹവായതാതിപൃഥുഷോഡശബാഹുഭണ്ഡാ

46

ഭന്തീന്ദ്രകണ്ഡലവതീ ശശിഗ്വിതീർണൈർ

ഘൂർണത്തരൈശ്ച ചികരൈരവബദ്ധമുഖാ

മാതംഗകൃത്തിവസനാ കടകണ്ഠനാഭ-

പ്രസംഹോടിതഭൂമിതദിഗ്ജകണ്ഠരഥാ

47

പ്രാസാസിശ്ശുലശരചാപഗദാമുസൃണീ

ഖട്വാംഗശക്തിമുഖഹേതിതന്തിം വഹന്തീ

മാസാ സഹസ്രശരദർക്കഭചിം ജയന്തീ

സംതിഷ്ഠന്തേ സമരസിമനി കാപി നാരി

48

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച -

ഇതി ഭൂതവചഃ ശ്രുത്വാ
ദിതിജാനാമധീശ്വരഃ
പ്രതിയോദ്ധ്യമിമാംദേവി-
മമാത്സാനന്ദചോദയത്

49

കർകശ്ച കൃപാണശ്ച
ബാണഃ സ്ഥമുനോ ജയന്ധനഃ
ധൃത്യുക്രാക്ഷതാക്രാക്ഷാ-
അഞ്ചുതേ മന്ത്രിപുംഗവാഃ

50

കോടികോടിബലാധ്യക്ഷാഃ
സാക്ഷാദന്തകസന്നിഭാഃ
ഗജാശ്വരഥപാദാത-
ചതുരംഗചമുവൃതാഃ

51

അസിഖർമ്മഭൃതഃ കേചി
ദന്ത്യേ ചാപാസ്രപാണയഃ
കേചിദ്ഗദാധരാഃ കേചിത്
ശൂലമുദ്ഗർഭഹന്തയഃ

52

കേചിച്ഛക്തിധരാഃ കേചി-
ച്ഛൂരികാഫലകായുധാഃ
പരശധൃതഃ കേചിത്
പരേ മുസലപാണയഃ

സന്തോമരാഃ സകന്താശ്ച
സപ്രാസാശ്ചകൃപാണയഃ
ഏവം ബഹുവിധായോധാ
അമാത്സാനാം പുരസ്സദാഃ

53

അന്യോന്യസന്മർദ്ദവിമർദ്യമാന -

കേരളകർണ്ണാരണാഭിജ്ഞൈഃ
സുവർണ്ണപൂർണ്ണപ്രകരൈരമീഷാം
സമന്തതോഽന്തർഹിതമന്തരീക്ഷം.

55

ചമുരമാത്യാഷുകശാലിനീരമു -

രമുഡം സേനാപതി ജാലപാലിതാ
സമാപതന്തിസ്സമരായ സത്വരം
സമാലുലോകേഽഥ സഹാസമീശ്വരി.

56

തതോ യുദ്ധം സമഭവദ്

ഭൂതദാനവസൈന്യയോഃ
അത്യന്തഘോരമതുലം
തുമുലം രോമഹർഷണം.

57

ശസ്ത്രാസ്ത്രപർഷണനിരന്തിരിതാന്തരീക്ഷം

രൂഷാഭാസബധിരീകൃതചിഗ്വലോകം
ഖഡ്ഗാവലുണ്ണിതപരസ്പരകണ്ഠാനാള
നിർഗതപരക്ഷതജകർഭമിതാജിരംഗം.

58

അഭിപതിതഗജാംഗരൂംഗശൈല -

സംഖലനവലദ്യധിരോദകപ്രവാഹൈഃ
ശ്വപശതകപജാലശൈഖലിന്യോ
ഭിശി ഭിശി സുസ്രുവശാസ്രനിർത്സരിണ്യുഃ

59

മസ്തിഷ്ഠമാംസരധിരാശനപാനഗോഷ്ഠീ -

സംക്രീഡമാനപിശിതാശപിശാചസംഘഃ
നൃത്യതൃകബന്ധമരണാസ്രനഭീകബന്ധ
വ്യോമഗന്ധോത്തരഗാളിബഭൗസമീകം.

60

ഇതി ശ്രീമാർക്കണ്ഡേയു പുരാണേ
ഭദ്രാമഹാത്മ്യപ്രകരണേ
ഭാഷകാതാ തൃവധഃ നാമ
പഞ്ചമോഽധ്യായഃ സമാപ്തഃ

ഷഷ്ഠാദ്ധ്യായം

സൂതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ഭാരതകന്യ ച ദേവയാശ്വ
 ഭാരണനരഃജ്യോതിതഃ
 സംഗ്രാമഃ ദ്രുഷ്ടകാമാന്യേ
 ദേവഗന്ധർവകിന്നരഃ, 1

സീദ്ധവിദ്യാധര യക്ഷാ,
 സാധ്യശ്ചാനേ ച വേചരാ,
 പുലസ്ത്യപുലഹനസ്ത്വം
 വസിഷ്ഠശ്ചകാശ്യപഃ, 2

തുഷ്ഠശ്ചാഥ ജാബാലീ
 തഥ നാരദപർവതൌ
 വാമദേവാത്രീരിത്യാദൃഃ
 മഹാത്മാനാമഹർഷയഃ, 3

സമേത്യ സർവഃ സന്താങ്ഗണസ്ഥലം—
 ഭഗവാപരിഷ്ഠഃ ഗഗനാങ്ഗണസ്ഥലേ
 നിരന്തരം തത്ര സ്ഥന്തതി സ്ഥിതഃ
 മഹേശ്വരിഃ തുഷ്ടവുരിഷ്ടദേവതഃ, 4

ദേവം ഊചഃ

കണ്ഠേ കാളാത്മജേ ദേവി
കണ്ഠേകാളി മഹേശ്വരി
ഭഗവത്യവിലാധീശേ
ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ

5

സർവലോകാവനോന്നിദ്രേ
സർവലോകശിവഭക്തി
സർവദേ സർവദേഹീഭ്യോ
ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ

6

മഹാശക്തിസ്വരൂപായൈ
മഹാബ്രഹ്മയായനേ
മഹാവീര്യപ്രഭാവായൈ
ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ

7

ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശാനാ-
മന്ത്രേഷാം ച ദിവൈകസാം
തേജഃസംഭാരസംഭൃതേ
ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ

8

വിശ്വസ്ഥിതിലയോത്പത്തി
ഹേതുഭൂതേ സനാതനി
വിശ്വവിപ്രതവിക്രാന്തേ
ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ

9

ജഗന്മാതർജഗന്നാഥേ
ജഗത്വന്ദ്യേ ജഗത്പ്രിയേ
ജഗന്മൂർത്തേ ജഗന്മായേ
ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ

10

സാകാരേഴപി നിരാകരേ
 സാശ്രയേഴപി നിരാശ്രയേ
 സസംഭരേഴപ്യസംഭരേ
 ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ 11

സഗുണേഴപ്യഗുണേ സാക്ഷാത്
 സാഹംകരേഴനഹംകൃതേ
 സുക്ഷ്മേഴപി സമഹാമുർത്തേ
 ഭദ്രകാളി നമോസ്തുതേ 12

പ്രണതായേഭേ ദേവി
 പ്രണവാത്മസ്വരൂപിണി
 പ്രണിബർഹിതസർവാലേ
 ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ 13

ആധിവാധിമഹാമോഹം—
 ദ്രോഹദോഷവിനാശിനി
 ആഹിതാഗ്നിഭിരാഭായേ
 ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ 14

ബ്രഹ്മാനന്ദാത്മികേ ദേവി
 ബ്രാഹ്മി ബ്രാഹ്മണവത്സലേ
 ബ്രഹ്മഗോരക്ഷണോന്നിദേ
 ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ 15

അഞ്ജനാദ്രി ന സാകാരേ
 ഖണ്ഃജരീപിലോപണേ
 കണ്ഠജനാഭാദിഭിർപന്ദ്രേ
 ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ 16

ചന്ദ്രബിംബാനന്ദേ ദേവി

ചന്ദ്രികാധവളസ്തിതേ

ചന്ദ്രചൂഡാക്ഷിസംഭൃതേ

ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ

17

സൂര്യകോടി സമദ്യോതേ

സൂര്യചന്ദ്രാഗ്നി ലോചനേ

സൂര്യഭീഷ്ടത സത്കീർത്തേ

ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ

18

കാളിന്ദിലോലകല്ലോല -

സ്തിശ്ചമുശ്ചശിരോരുഹേ

കാളി കാളാലനശ്യാമേ

ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ

19

കിംഭീകിംഭകുചാഭോഗേ

കിംഭീകണ്ഡലമണ്ഡിതേ

കിംഭീന്ദ്രമന്ദഗമനേ

ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ

20

ബന്ധൂകൃതമഹാഭൃതേ

ബന്ധൂകരുചിരാധരേ

ബന്ധുരംഭൃതിസംസ്ഥാനേ

ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ

21

ബാലചന്ദ്രകലാപീഡേ

ഫാലജാഗ്രഭീലോചനേ

നീലകണ്ഠപ്രിയസതേ

ഭദ്രകാളി നമോസ്തു തേ

22

ഓഷ്ഠാചതുഷ്ഠയലസത്—

ചാരുവക്ത്രസന്തോഷഹേ
ഔഷ്ഠബാഹുലതേ ഹേവി
ദ്രോകാളി നമോസ്തു തേ

ശുലഭോർമണ്ഡലോണ്യേ—

ശുലഭഖഡ്ഗാഭിഹേതികേ
നീലാശുരപിരച്ഛാരേ
ദ്രോകാളി നമോസ്തു തേ

24

കംബുകുഗളാലംബി

കലഹാദാംബുജമാലികേ
അംബുശ്ശാമളോരന്തേ
ദ്രോകാളി നമോസ്തു തേ

25

ഹസ്തികൃത്തി പടാവിത

വിപുലശ്രോണിമണ്ഡലേ
സ്വസ്തിദേ നർവക്ത്രാനാം
ദ്രോകാളി നമോസ്തു തേ

26

കടീതട്ടുരഥാദഞ്ച

പുലാത്കാഞ്ചാനകാഞ്ചികേ
കരളീന്ദ്രംകേരീനാ
ദ്രോകാളി നമോസ്തു തേ

27

സുവർണ കാഹളീജംബി

സുവർണ മണിമുഖണ്യേ
സുവർണാബ്ജമമാനാശ്രേ
ദ്രോകാളി നമോസ്തു തേ.

28

ആപാദപുഡമത്യന്ത-

മമിരാമകളേബരേ
ആപന്നാർത്തിഹരേ ദേവി
ഭദ്രകാളി നമോ *ശ്ലു* തേ.

20

ചമുണ്ഡേ ചാരസർവാംഗി
ചാപബാണാസിധാരിണി
ചരാചരജഗദ്ധാത്രി
ഭദ്രകാളി നമോ *ശ്ലു* തേ.

30

പദ്മ പരേക്ഷണ ഭവേ
പദ്മപാണിപദാനനേ
പദ്മസന്നാർദ്യമാനാംശ്രേ
ഭദ്രകാളി നമോ *ശ്ലു* തേ.

31

ഖണ്ഡിതാരാതി സംഘാതേ
മണ്ഡിതാവനിമണ്ഡലേ
ചണ്ഡികേ ചന്ദ്രവദനേ
ഭദ്രകാളി നമോ *ശ്ലു* തേ.

32

വേതാളവഹനേ ഭൂമി-
പാതാളസ്വർഗ്ഗപാലികേ
മാതംഗകണ്ഡലേ മാതർ
ഭദ്രകാളി നമോ *ശ്ലു* തേ.

33

കേളീഷ്ഠ വാഹനീഭൂതേ
കുളിപാളി സമന്വിതേ
കളായാളിരുചേ കാളി
ഭദ്രകാളി നമോ *ശ്ലു* തേ.

34

നാളികന്യനേ നാഥേ

നാളികാലാപശാലിനി

നാളികാസ്രജിതപത്രി

മദുകാളി നമോസ്തു തേ.

35

വിശ്വവന്ദ്യപദംഭരജേ

വിശ്വരക്ഷാവിചക്ഷണേ

വിശ്വാസിനഃ സതാം പരമദ്യു

മദുകാളി നമോസ്തു തേ.

36

സുരമനുജസമാജപൂജിതായൈ

പരമമഹർഷിസമൂഹപാലിതായൈ

ദൈവഭടസമൂഹഖണ്ഡിതായൈ

ഭിന്നമനുരോഭസേ നമോസ്തു പണ്ഡികായൈ. 37

സകലധരണീഭേദസേവിതായൈ

സതതമർത്ത്യകലേന ഭാവിതായൈ

സമന്വൃതസമസ്തരൂപ കളൈ

സമധികമംബനമോസ്തുരൂപകായൈ

38

പരിമഹിതവിരോധിമന്ദലായൈ

പരികലിതപരമമഹർഷിസമൂഹായൈ

സമന്വൃതരണൈകലോരണൈകതൃ

സവിനയമാധു നമോ നമോ പവതൈ

39

ജഗദ്ഗുണാവാസിജ്ഞൈകകുണ്ഡലൈ

ജഗദീശ്വരം മഹേശ്വരം പരമേശ്വരം

സംബാലപൂർവ്വം സഹചര്യമിത്രകം

സഹസ്രകോട്ടദ്വൈതസൈനികാനപിതം

40

യെന്ന വിദ്രാവിതാഃ സ്വർഗ്ഗാദ്

വർഗ്ഗാഃ സ്വർഗ്ഗനിവാസിനാഃ

ഭൂവി പർവതരശ്മയ

ഗുഹം സാസ്ത്രതമാസതേ

41

യജ്ഞഭാഗഭജാഃ ഭൂമൗ

യജ്ഞനാശേന ഹേതുനാ

നാസ്താകം ജീവനോപായഃ,

കാപി കിം കർമ കർമ്മഹേ

42

തത് പ്രസീദ മഹാദേവി

കണ്ണകാളി കലാവതി

ഭൂം ദേവി ത്വമസൃഭ്യം

പ്രേകാളി നമോഽസ്മ്യ തേ

43

ഇന്ദ്രിയ ഉച്ച-
കാത്യായനീതി യാ ജാതാ

കംസരാത്രോഃ സഹോദരീ

മുർത്തയാ വിശ്വപദേവയാ

പ്രേകാളി ത്വമേവ സാ

44

യാ നിസംഭവ സാഭവ

പ്രപഞ്ചമണ്ഡലാ മഹാസുര

ഖണ്ഡയാമാസ ഖഡ്ഗേന

പ്രേകാളി ത്വമേവ സാ

45

യാ പരാ രമണസംഭൃത-

ബാഹുസാഹസ്രസൈനികം

ജാലാന രമണബീജാഖ്യം

പ്രേകാളി ത്വമേവ സാ

46

യാ നിത്യതത്വ ത്രിശൂലേന
 മഹിഷാസുരമർദ്ദകം
 പീഠം കൃത്യ തദധ്യാത്വം
 ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ 47

ഔദാസീന്യേന യാ പൂർവം
 ക്ഷേത്രമുത്തേന ക്ഷണേരിതാ
 മായാഖ്യാ വിശ്വമസൃജാ
 ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ. 48

പദ്മവിഷ്ണുസംവിഷ്ണു
 പദ്മപാണിരിവാപരാ
 പദ്മംഖ്യാ പദ്മനാഭാ യാ
 ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ 49

ധന്തുശ്ചതുർമുഖികണ്ഠാ-
 ചതുഷ്വയ വിഹാരിണി
 ഭാരതീ നാമ യാ ദേവീ
 ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ. 50

മാതംഗീ നാമ യാ ധരേണ
 വല്ലഭീ കരപങ്കജേ
 സംഗീതദേവതാ സാക്ഷാത്
 ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ 51

ക്ഷേപ്രജാപതേർജാതാ
 ത്ര്യക്ഷദേവസ്യ വല്ലഭാ
 യാജ്ഞഹാദ യോഗവാഹനാ സ്വം
 ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ. 52

മേനായം യാ പു നർജാതാ

മഹത്സ്വഹിനാചലാത്

ശരീരാർദ്ധമഭൂഷംഭോർ

ഭൂകാളി തപശ്വേ സാ.

53

ധാതുഃ കമലധലോർജാതാ

വിഷ്ണുപാദവനേജനീ

ആസ്തേ ശംഭുജാജ്ജടേ

ഭൂകാളി തപശ്വേ സാ.

54

ബഹുനാ കിമിഹോക്തേ ന

പ്രധാനം പ്രകൃതിശ്ച യാ

ശിവസ്യ ബ്രഹ്മണഃ ശക്തിഃ

ഭൂകാളി തപശ്വേ സാ.

55

തദംബ തത്താദൃഗ്ഭാരവൈഭവാ

ഭവാർണ്ണവോത്തരണകർണ്ണധാരിണീ

ഭവാക്ഷിജാ സമ്പ്രതി ഭൂകാളി നോ

ഭയൈകമേതും ജഹി ഭാതകാസുരം.

56

മുനയോ മാതൃതാഹാരാ

വാതാതപസഹീഷ്ണവഃ

സർവേഷാമപ്രിയം നൈവ

കർവതേ വനവാസിനഃ

57

കേചിദ്ഭൂതമേതേ ജീവന്തി

കേചിജീവന്തി വാരിണാ

കേചിത് പശ്യന്തേ ജീവന്തി

ജീവന്ത്യന്ത്യേ ഫലേന വൈ

58

കേചിജ്ജീവന്തി കന്ദേന

ദന്തോല്യഖലിനോപരേ

അശ്ശകുട്ടാശ്ച സന്ത്യേകേ

നിരാഹാരാശ്ച കേചന

59

മഹാവരാകിണ്ഃ കേചിത്

കേചിത് സ്ഥണ്ഡിലശായിനഃ

വർത്തന്തേ കേചിദുർധവാക്ഷാഃ

കേചിദത്താനവാഹവഃ

60

ഏവം തീവ്രതപശ്ചര്യം—

കർശിതാംഗാനനാഗസഃ

ഹതാശാൻ പീഡയന്ത്യസ്താൻ

ദാരുകാസുരകിങ്കരഃ

61

ഔഷ്യന്തിപണ്ണശാലാനി

മരിന്ദന്ത്യാശ്രമപാദപാൻ

ഋഷീണാമകസംവൃദ്ധാൻ

വിനിഘ്നന്ത്യേണശാബകാൻ

62

യജ്ഞശാലാ വിമർദ്ദന്തി

യജ്ഞപാത്രാണി ഭിന്ദന്തേ

യജ്ഞേഷു രൂപസംബദ്ധാൻ

പശുനശ്ശന്തിഖണ്ഡിതാൻ

63

ഔവന്തി യജ്ഞവേദ്യന്തർ—

യാജകാൻ പ്രഹരന്തി ച

അഗ്നികണ്ഡേഷു രക്താനി

പ്രക്ഷിപന്തി ശവാനി ച

■

ഉടജാഞ്ചനം ഭേദേഭ്യഃ

വിഹരന്തോ ദിവാനിശം

വിഹസന്തോ വിജല്യന്തോ

ഭർത്സയന്തി മഹാമുനീൻ

65

ഹരന്തി മുനിപതീശ്ച

ഹിംസന്തി ബ്രഹ്മചാരിണഃ

താഡയന്തി മഹാപുലഹഃ -

സ്താപസേന്ദ്രാസ്തപസ്യതഃ

66

വാപീകൃപതകാകാംശ്ച

പുരയന്തി ശിലാതലൈഃ

ഉന്മൂലയന്തി മാദ്യേഭ്യഃ

മഹായാസ്യക്ഷാധിതപ്തതഃ

67

ശ്യാമാകശാലിനീവര-

പ്രിയംഗുഹലശാലിനഃ

പ്രദേശാൻ സ്പേസാത്കർവ്വ -

ന്ത്യമി ഓന്മകകിങ്കരാഃ

68

ഇന്ദ്രം ബഹുനേത്രപത്രതാനി കൃതാനി ദൈവൈ-

രദ്യാപി ഹന്ത വിവിധാനി ഖലു ക്രിയന്തേ

തസ്മാദമൃതഖിലതോ വിനിഹത്യ വേഗാ-

സ്മാസ്മപരംബ പരിപാലയ ഭൂകാളി.

69

ഏവമിദ്രാദിഭിർഭേദൈഃ

പുലസ്തയാദ്യൈശ്ച താപസൈഃ

സംസ്കൃതമാനാ സാ ഭേദി

കാരുണ്യാതുതവാരിധിഃ

70

പ്രസന്നാ സരസാപാംഗൈ-

രാശാസ്യ നിഖിലാനമൂർ

ശ്രീശുലബന്ധംഗചാപാദി-

നാദദേ പാണിപങ്കജൈഃ

71

ചേതാശ്ചീമുഖകന്ദരാവഗമിഷ്ണവ-

രുചുണ്ഡശുഭദ്രരവൈഃ

ഭൂതപ്രേതപിശാചികാകിലി കിലാ

രാവൈർമഹാഭൈരവൈഃ

കോദണ്ഡാത് കടശിഞ്ജിനിധൺ-

ത്ഥണപ്രധാനകോലാഹലൈർ

ദേവീധന്യമീതൈശ്ച സന്ധ്യതജഗ-

ച്ഛക്രാബഞ്ജൗ ചണ്ഡികാ.

72

ഇതി ശ്രീ മാകണ്ഡേയ പുരാണേ

ഭദ്രാമാഹാര്യപ്രകരണേ

“ദേവർഷികൃതദേവീസ്തതിർ”

നാമ അഷ്ടാധ്യായഃ സമാപ്തഃ

അഥ സപ്തമോ ധ്യായഃ

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച

ദാതകസ്ത തത് പ്രത്യാ
നിഹതാൻ മന്ത്രിപുംഗവാൻ
കോലാഹലം ച കൃതാനാം
ജ്യോതഃലാപം ച മഹർമ്മഹഃ

1

ക്രോധാന്ധഹൃദയോ വേഗാ -
ദന്ധിതോ ഹേമവിഷ്ണാത്
സന്നദ്ധോ യോദ്ധ്യമധുത -
നാനാഭേരിരജ്യംതേ

2

മന്ത്രദായം തു ഭാര്യായൈ
ഗുവ്യഭേദദുപാദിശത്
മന്ത്രിഭിർ ബഹുഭിഃ സൈന്യൈ
രന്ധിതോ നിർജഗാമ ച

3

ചാന്ത്രികദശാസംയുക്ത -
താലധാജപതാകികം
സുതോപനിതമത്യുച്യേ
രാജരോഹി മഹാരഥം

4

- മുക്താപ്രാലംബിഭിശ്ചമന്ത്രൈർ
 ഹേമദണ്ഡൈശ്ച പാമരൈഃ
 ശ്വേതപീതപതാകൈശ്ച
 കേതുഭീർജയഹേതുഭിഃ 5
- മേഘഗംഭീരനിർഘോഷൈർ
 ഭേരീപന്നവസ്തർശ്വരൈഃ
 ശുക്ലധ്വനിഭിരതതുംഗ-
 വംശകാഹളനിസ്വരൈഃ 6
- രോദോരന്ധ്രാണി തന്ധാഽനൈർ-
 നാനായുധശരോദ്ഭഭൈഃ
 സേനാഭൈരസംഖ്യാതൈ-
 രന്വപിതോ ജന്യസന്തരഃ 7
- ഉത്തരം ഗോപുരദാര-
 മുഘോഷാഭ്യ ബഹുവിസ്തൃതം
 തേന മാർദ്ദേണ സംഗ്രാമ-
 മാർദ്ദമാതിഷ്ഠതേ സുതഃ 8
- അംഭോധിരിവ ഗംഭീര-
 ഭേരീനിധാനഭീഷണഃ
 തരംഗൈരിവ ചോതുതുംഗ-
 സ്തരംഗൈരപശോഭിതഃ 9
- തിമിംഗലൈരിവോദൈർ
 മാതംഗൈരഭിപൂരിതഃ
 ബാഹ്യവേനാഗ്നിനേവാസ്ര
 ശസ്ത്രസംഘട്ടജന്മനാ 10

വഹിസ് ഷിഖി. രാജേന

പരിതഃ സൈനികപ്രജഃ

സമേത്യ നീരം ചക്രേ

ഭൂതവേഷാ ച സനയാ

11

ഭാരതഃ സത്യം നാ ഗ്രഹേ

പേതാപി രാജനം സ്ഥിതം

കരണേ ചക്രീ. ഭഗവതീ -

കുപേത്യ യദഥേ ശങ്കരഃ

12

ഭാരതഃ ഉവാച-

തിഷ്ഠ തിഷ്ഠ ചഹ്നമുദയം

യദി യോദ്ധ്യം പ്രശ്നമസേ

മന്ത്രിണോ വേ ചഹാപിയാൻ

മാരയന്തീ വിദ്വംസേ

13

മായാ കിമി ദൃഢാലം വാ

തവാസ്തി വെദ ദർഭദേ

തത്ത്വലേഖനേവ കർമ്മദം

ന നു ബാഹുസ്വലേന തേ.

14

ശ്രീനാമ പാപകൃമോ നൈവ

പ്രായതേ ന ച ദൃശ്യതേ

അഥ യദൃച്ഛിതേ തർഹി

മയാ യദൃശ്യം കിഞ്ചന.

15

തദാനീമവഗതവ്യം

തവ ബാഹുവിഭൂതിതഃ

തവ ധ്യാനേ സ്ത്രിയസ്തസ്മാത്

കർമ്മാസാ വിദ്യയതേ.

16

ഇത്യക്താ നിശിതാൻ ബാണാൻ
 മുതലേ കോടികോടിശഃ
 ഭഗവത്യപി താൻ സർവാന-
 സ്രേഷ്ഠിമുഖ്യഭിരഭിഃ 17

ആഗേയമസ്മദുദീപം
 പ്രായശ്ചിത്ത യധി ദാതുകഃ
 പാർജന്യേന തദസ്രേണ
 ശതയോമാസ ചണ്ഡികാ 18

വാരുണം ബാണമാമത്ര
 പ്രജഹാര മഹാസുതഃ
 ബാധവാസ്രേണ തം ദേവീ
 ശോഷയാമാസ തത്ക്ഷണം 19

വായുവ്യമസ്മദസുരേണ വിമുചത തം
 തത്പാർവതാശുഗവരേണ ജായതേ ദേവീ
 പ്രായശ്ചിത്ത ദാനവപതിസ്തിമിര സ്മദാ
 ദേവീ തദവ്യശതേ നിഹിതമുദരേണ 20

നാഗാസ്യം മുതലേ ദൈതേയാ
 ലക്ഷകോടിഭുജംഗവഃ
 ഏകേന ഗാഢധാരേണ
 ഭജയയാമാസ ചണ്ഡികാ 21

മാതംഗാസ്യം വായുവേന പ്രായശ്ചിത്തം
 സിംഹാഗ്രേണ വ്യക്തിത്വം ഭദ്രകാളീ
 തേനാക്ഷിപ്തം ശൈലനിരേന്ദ്രാസ്മദുദൈവ
 ശ്ചിമുഖ്യഭാസൈര വൈഷ്ണവാസ്രേണ ദേവീ 22

മാഹിഷം ശരമാക്ഷിപ്യ
 മന്ത്രവേദീ മഹാസുരഃ
 തുരംഗാസ്രേണ തം ദേവീ
 ഖണ്ഡയാമാസ പണ്ഡികാ 23

സൈഹ്നമസ്രം തു തേനാസ്രം
 ശരഭാസ്രേണ സാദിനത്
 ക്ഷിപ്തം തേനാസ്രമാഹേതം
 നാകലാസ്രേണ സാദിനത് 24

തേനാസ്രം പാർവതം ദേവയാ
 വഭ്രേണ ശകലീകൃതം
 അസുരേണാസുരം ക്ഷിപ്തം
 ദൈവേനാപിനദീശ്വരീ 25

അന്യാനി ച ബഹുന്യന്യാ-
 ണ്യസുരപ്രേരിതാനി വൈ
 ബ്രഹ്മാസ്രേണ സമന്യാനി
 കണ്ഠകാളീ വൃന്ദാശയത് 26

ഘോരേണ തപസാ സ്വസൈ
 ഹിതേന ച ചണ്ഡാർദ്ദൃകം
 ബ്രഹ്മാസ്രം മഹാദേവതാ
 മോക്ഷ മസുരോത്തമഃ 27

മഹാദേവനേരണപൂർവമശേഷശു
 സംഹാരസംഗ്രഹമേവേത കരകരാളം
 ഉദ്ദീപ്തപാവകശ്ചൈവമേതത്പരിഭൃം
 ഹിക്ഷേപ താം പ്രതി സദാഭക്താനവേന്ദു 28

ആപത്തം തമാലോക്യ

സർവേ ഭീതാ ദിവൈകസഃ

മുന്യശ്ച ച്യുതേന്ദ്രാശ്ച

ഇഷ്ടുപഃ പദംസംഭവം.

29

ഭേവാ ഉരചഃ

ജയ ജയ ജഗദീശ വിശ്വയോഗേ

ജയ ജയ ധാതരശേഷന് ശ്ലാഘതോ

ജയ ജയ ജലജാധിവാസ ഭൂമൻ

ജയ ജയ ലോകപിതാമാഹ പ്രസീദ.

30

ഋണ ഉരചഃ

പ്രശമയ നിജണ്ഡമണ്ഡകോശ-

പ്രഭുനചണ്ഡമണ്ഡമുപമേയ

ത്വരിതമിതരഥാ ഹതാ ഹതാസ്യാ

വയമഖിലാത്തരവസ്ഥിത പ്രസീദ.

31

വിപ്രം ഉരചഃ

ബ്രഹ്മണാനാം ഖാനാദിർ

ബ്രഹ്മൻ ബ്രഹ്മവിദാം വര

ബ്രഹ്മണ്യേന ദത്തേന

ബ്രഹ്മകുവൃദ്ധാപഹാരിണേ.

32

അസുരാപസൗരയൈഃ

ലോകമേധാശേഷൈഃ

താതാ നാശയ മേധകൈഃ

വേദേന്ദ്ര നമോ നമഃ

33

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ബ്രഹ്മണ്യസ്തതോ രാജൻ
കിഞ്ചിന്നനോ ദൃഢോഭവേത്
ഛകാളീ യു സംഗ്രാമ—
ദൃമേർവ്യാവൃത്യ നിർഗതാ

34

യോജനാർദ്ധേ പഥി സ്ഥിത്വാ
യുദ്ധശ്രാന്തിമപോഹയത്
തദാ കാത്യായാനീ ദർശാ
തത്രാഗത്യേമേബ്രവീത്

35

ശ്രീദർശന ഉവാച—

പത്രി മദ്യേ നിവൃത്താസി
കഥമായോധനാങ്ഗണാത്
ഭാരകസ്യ വധോപായം
ദർശയാമി തവാധുനാ

36

തസ്മൈ യദേ ബ്രഹ്മണാ ഭത്തം
മന്ത്രജ്ഞം തദജ്ജാലം
അലബ്ധ്വാ ദർജയഃ ശത്രുഃ
തദ്യബ്ധ്യൈ പ്രവതാമഹേ

37

ജാനാതി മന്ത്രജ്ഞം തത്
തസ്യ ഭാഗ്യാ മനോഭരീ
തസ്യോ ഭവാദ് ഗൃഹീത്വാഹ—
മാഗമിഷ്യാമി സതതം

38

സുതീക്ഷ്ണ ഉപാഖ്യായം

ഇത്യുക്തവാ സത്വരം ഗത്വാ
 ഭർഗാ ഭാരതകുമാരിരം
 ദരിദ്രഭീജകന്യാത്വം
 ധൃതവാ ഭീക്ഷാഭരണാഭുവി 39

ചാരേഷ്വവാനിതാ ഗത്വാ
 മനോഭര്യം ഗൃഹാഭരം
 ഭരേ വേതി മേ ഭീക്ഷാ
 ദേഹി ദേഹീത്യയോചത 40

മനോഭര്യവാച-

സർവ്വഭവ പ്രദാസ്യാമി
 വിപ്രകന്യേ കിമിച്ഛസി
 സുവർണം വാ രത്നം വാ
 വസ്ത്രം വാബ്രൂഹി തത്തന്തം 41

ശ്രീഭർഗ്ഗോവാച -

സുവർണരത്നവാസരംസി
 നാഹമിച്ഛാമി ഭാമിനി
 ചാരാസ്താനി ഹരിഷ്യന്തി
 ഭർബലായാഃ കരാന്മമ 42

മോക്ഷ ഏവ മമാകാംക്ഷാ
 നാനൃഷ്ടിൻ വന്യുനി കപചിത്
 മന്ത്രാഗ്നൗ കിലോദാരം
 ജാനീഷേ മോക്ഷസംധനം. 43

പതൃസ്തേ വിജയാത്മം ച
തന്മാദഗുഹാഭിശ്ചതാം
കണ്ഠസൂത്രസ്യ രക്ഷാത്മം
മസ്യ ദാനം ച മസ്യതേ. 44

ഏകേന കേവലം ജപോ
മന്ത്രോ നാനവ ച നവീന്ദ്രി
മോഭ്യോം ന
വാ പലിശ്യത്യുത്തരോത്തരം. 45

യുദ്ധക്ലാത്തസ്യ ഭീതുസ്തേ
വിജയാത്മം വിശേഷതഃ
ആവാമദേ ഞ്ഞേ മന്ത്രേ
ജപ.പോ ഭൂതസിദ്ധയേ 46

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

തപ്തപ്രായാ സതദ്രോവേദ
കിതി ബുദ്ധാ മന്നാദരീ
ഉപാദിശത നമഃ, ഹൈ
മന്ത്രേ 47

അഹിം സുവർണ്ണം ച പരിവൃ
ജപാമീതി സാക്ഷൈവം
ഉക്തവാതമേ
ദർശാ ഭൂതാമുപാഗമത് 48

ഉപാദിശച്ച തത് ക
മന്ത്രേ
ഭൂതാമി
കണ്ഠേതന്മാദഗുഹാ 49

രണ്ടാണ്ടു ചങ്ങനാടുകൾ ന്യായസംഗ്രഹം
 രണ്ടാണ്ടു ചങ്ങനാടുകൾ ന്യായസംഗ്രഹം
 സന്തോഷം ന്യായസംഗ്രഹം
 സന്തോഷം ന്യായസംഗ്രഹം ശീലിമുഖൈഃ 50

സന്തോഷം ന്യായസംഗ്രഹം
 സന്തോഷം ന്യായസംഗ്രഹം
 സന്തോഷം ന്യായസംഗ്രഹം
 സന്തോഷം ന്യായസംഗ്രഹം 51

ചിന്താശാസ്ത്രം ന്യായസംഗ്രഹം
 ചിന്താശാസ്ത്രം ന്യായസംഗ്രഹം
 ചിന്താശാസ്ത്രം ന്യായസംഗ്രഹം
 ചിന്താശാസ്ത്രം ന്യായസംഗ്രഹം 52

പുഷ്പാശാസ്ത്രം ന്യായസംഗ്രഹം
 പുഷ്പാശാസ്ത്രം ന്യായസംഗ്രഹം
 പുഷ്പാശാസ്ത്രം ന്യായസംഗ്രഹം
 പുഷ്പാശാസ്ത്രം ന്യായസംഗ്രഹം 53

മനോരമം ന്യായസംഗ്രഹം
 മനോരമം ന്യായസംഗ്രഹം
 മനോരമം ന്യായസംഗ്രഹം
 മനോരമം ന്യായസംഗ്രഹം 54

മനോരമം ന്യായസംഗ്രഹം
 മനോരമം ന്യായസംഗ്രഹം
 മനോരമം ന്യായസംഗ്രഹം
 മനോരമം ന്യായസംഗ്രഹം 55

ഭാഷക ഉവാച:

തസ്യേതു വിപ്രകന്യായൈ
കീ. ഭത്തം ഭാമിനി ത്വയാ
പാനാശനം വാ വിത്തം വാ
വസ്യം വാ വാമലോചനേ.

56

മനോഭൂതവാച:

പാനാശനാദി സാ ഞ്ഞേച്ഛത്
കിന്തു ത്വദ്യുജ്ജ്യാത്മിനി
മന്ത്രവേദമയോപിഷ്ഠ
മയാ ഭത്തം ച തന്വിഥ:

57

ഭാഷക ഉവാച:

ഹാ ഹന്ത വഞ്ചിതാസി ത്വം
കാത്യം മായാവിദ്ഗ്ധയാ
വിപ്രകന്യാച്ഛലേനൈഷം
പ്രാണാനേവ മമാഹരത്.

58

പ്രാർബ്ധകർമ്മാപസിതിർമമാദ്യ
പ്രാപ്തേതി ജാനീഹി മനോഭൂതേ ത്വം
സം ദ്രോകാളീ ഖലു തദ്രേണോ-
ജ്ജാതാ പ്രവം മാം വിനിഹന്തുമേവ.

59

ഏവമസ്മി ന മേ ഭീതി-
രവശ്യം കാവിനോ ഭക്തതഃ
ജാതസ്യ ഹി ധ്രുവോ ഭൂത്യ-
നിത്യശ്ചന്തി മനീഷിണഃ

60

മനോദരി ത്വതു മയസ്യ നേ പിതർ
 നികേതനം പ്രാപ്യ നിരസ്സവിഷ്ടാ
 സഞ്ചന ശേഷം ഗമയാമു യഥ പ്രിയേ
 പ്രിയായ മേ മാ ന മൃഗാ വൃക്കൈവ മാ.. 61

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച:

ഇത്ഥം യഥായ സന്നദ്ധേ
 ദാതുകേ ഗുരുമുച്യതേ
 ഭൂതവേതാളീകുല്യശ്ച
 മാതരമേ മാനാശ്ച.. 62

അഞ്ജസാ ജ്ഞാതാമാസുർ-
 ദൈത്യേന്ദ്രസ്യാസ്യ പത്നനം
 കണ്ഠകാളീനിയോഗേന
 സർവേ ശർഛിതമാനസാ.. 63

പ്രകാശാർദ്ധമണിനോരണേ പ്രശാന്താ-
 ലീലാനികേതവന്നിഷ്കപ്യസ്തരിണഃ
 സൗധാട്ടപാത്രളജീകനകാലബാളി
 കേളീമനീധരമഹാജിരവാജിശാലാ.. 64

ആരാമഹേമതത്ത്വ പതാകവർഷീ
 ധാരാഗ്രഹാവലിസുരാലയശിലാലാഃ
 ശസ്ത്രാസുശാലവരവരണവാജിശാഃ
 ഗോശാലഗോപുരവിഹാരവിശാലശാലാഃ 65

അന്യേ ച തത്ത്വചരിയന്യതരപ്രദേശം—

സ്തർവേപി ഭൂതനിവഹൈരലഘപ്രതാപൈഃ
ഭക്യാസ്തഥാ വിദ്വിതാ പരിഖണ്ഡിതാദ്രാ—
ഗുത്പാദിതാ വിപാദിതായേ -

വിനാശിതായേ 66

ഭാരുക്കസ്തു പുരപ്രംസ -

സങ്കടം സോഡ്യമക്ഷമഃ
വാരിതോഽപി മനോഭയാ
രഥമാന്തഹ്യ നിർയ്യാതേ 67

ശിരസഃലഭ്യമാപേദേ

ചോരി തത്രോർദ്ധവദോദ്ധവി
അഹേതു രഥകേളയേ
സ്വയമച്ഛിദ്യേത ത്വം 68

വാമമക്ഷി ച പശ്യന്

വാമബാഹുശ്ചേ ദൂരിതഃ
അശ്രുയന്ത ശിവാകങ്ക—
വാരിതാനൃഭിതോ ഭിദം 69

ഭർലക്ഷണാനൃനാദൃത്യ

ഗതപാ ജലാപ്തഗന്തം ക്ഷണാദ്
ഭേവ്യം വാഹനവേതാഹി -
മസ്രവർഷൈരപുരയത് 70

മഹാസുരോ മഹാഭേവ്യ

മഹാജലമഹോത്സവം
മഹാരഥോ മഹാബാഹുഃ—
മഹോത്സാഹമഥാകരോത് 71

വേതാളീ ക്ഷേയാമാസ

ലക്ഷം ലക്ഷം ദിനേ ദിനേ
അസുരാണാം ശരീരാണി
പായം പായം ച ശോണിതം

72

ചാവിംശതിദിനാനന്യവം

കാളീഭാതകന്യോരണഃ
ഭാതേനോ അലാരാസ്യം ച
ഹാദിത വാദ്യവ്യപതം

73

ബ്രഹ്മണ്യം ശൃംഗീതാതാ

പ്രശർത്തു മസുരേശ്വരഃ
പ്രാരേഭേ ബ്രഹ്മണ്യസ്യ
തത്കരാദ് ദംശിതവ്യവതത്

74

ഭാരതക ഉപദേശഃ

അഹോ മാതാപ്രയോഗസ്യ
ബ്രഹ്മണ്യം ചോക്ഷിപതം
തത് പര്യ ശോണിതം ച
ഖണ്ഡയാമി ശിരസ്സവ.

75

അഥവാ ചൈവേദം

കാലിന്ദാ ചൈവേദം ചൈവേദം
ക്ഷിപ്തം ചൈവേദം ചൈവേദം
ക്ഷേപേണ ക്ഷേപേണ

76

യദോ കാരാളം ചൈവേദം

ബധ്നന്തം ചൈവേദം ചൈവേദം
താമ്രേവ താമ്രേവ ചൈവേദം
ലഗ്നേവ ചൈവേദം

77

ഭാതകോ വാരിധേസ്തലദ്-

സ്തപം തു പലലസന്നിഭഃ

ഭാതകോ ഗജസങ്കാര-

സ്തപ്തജാസ്യന്ദീ ശരഃ.

78

ഭാതകഃ സിംഹ ഏവാസ്മ

ശശഭദ്യുവ തഥപദ്യസ

ചിത്തമാ ഭത മാതമാമാ

മാവയോർത്ഥഹാതരം.

79

കണ്ഠകാളി ഉവാച:

കൃതം കൃതം ദുഷ്ടം, മാ വികത്വമനൈ

കൃതാഭവോപാതികമേവ പശ്യതാ

തവാപദ്യാസ്യ കന്തേർജ്ജീവിഷാ

വിഷാ നിശ്ചിന്താസ്യ യഥാ മഹീശ്വരഃ

80

പിതാഹവ്യോ വാചമാണതോ

വിദ്യംഭവേ ശാം വിവിധം വികത്വനഃ

തൃപ്തംഭവേ ശാം വിവിധം വികത്വനഃ

തൃപ്തംഭവേ ശാം വിവിധം വികത്വനഃ.

81

കിം പുനസ്തഥാ തത്ത്വപ്രായം

പ്രാകൃതം മിതിമന്ദിരം

കണ്ഠസ്യന്ദനസ്തതാശാ

കണ്ഠസംസ്ഥിതജീവിതം.

82

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച:

ഇത്യുക്തവാ തത്കരഭൂഷം

ബ്രഹ്മദണ്ഡം ഭൂവി സ്ഥിതം

ആദായ ചണ്ഡികാ രാജൻ

പ്രാഹുരത്തേന ദാരുകം.

83

ഘോരപ്രഹാരശിഥിലീകൃതസന്ധിബന്ധോ

യുദ്ധോദ്യോഗ്ണാദ്ദുരന്തരം പ്രപലായതേ സു

വേതാളികാഗളഗതാപി ച ഭദ്രകാളീ!

ഭൂമണ്ഡലേ തമഖിലേ സ്വന്തമന്വയാവത് 84

ഇതിശ്രീമാക്ഷേപേനപുരാണേ ഭദ്രാ

മാഹാത്മ്യപ്രകരണേ

കാളീദാരുകയുദ്ധംനാമ

സപ്താമാധ്യായഃ

സമാപ്തഃ

അഥാഷ്ടമോഽധ്യായഃ

സർവത്ര ദേദിനിചക്രേ

ധാവതം ഭൗമിഗപലം

അന്വധാവത ചാമുഷധാ

ഭാരുകം ഭാനവാധമം

1

പാതാളരന്ധ്രം സപദി പ്രവിഷ്ടോ

നിലീനവാംസ്കൃത സ ഭാനവേരൂഃ

വേതാളികാക്ഷഗന്ധാ തു ദേവി

നാലോകയത്താഗമനം തദാനീം

2

സമന്തതന്ത്രിണി വിഭോചനാനീ

സഞ്ചാരയന്തീ സ്വത ദ്രോകാളീ

തന്ത്രൈവ ദൃശാ നിരീതം കൃപാണം

നിഖായ തത്ത്വേന നിതരം പ്രദർശ്യാ

3

കത്രാസം ഗതവാൻ ഭൂമഃ

കത്ര വാ സ നിലീനവാൻ

പ്രയത്നോ മേ നിവർമ്മലോദ്ഭ-

ദ്യോത്സ്യ ദേവലൈരഭിരം

4

പിതൃരാജ്ഞാകരീ ശഃഭോ-

രഹം ഭാരുകഭാനവം

അഹത്യാ പിതരം ഗതാ

കിം വദിഷ്യമി ലജ്ജിതാ

5

വേർഷിബ്രാഹ്മണാദിനാ.

പാപേനാനേന നിഷ്ഠിതം.

അന്തഃശല്യമന്തഃഖായ

മമ ജന്മാപിനിഷ്ഠലം.

6

കി. കരിഷ്യാമി കിന്നാമ

വരിഷ്യാമ്യസമഞ്ജസം.

ഏവമാദിവിചാരേണ

വിഷണ്ണായാം മഹീതലേ

7

നിഷണ്ണായാം ഭദ്രകാളാം.

വാഗഭൂമശരീരിണീ

പാതാളരത്ന പാപോഽയം.

നിലീനഃ സ്ഥിതിപാതനാ

8

നിശമ്യ വാണീമശരീരിണീം തദാ

നിതാന്തതൃഷ്ണാ കപിതാ പ ചണ്ഡികാ

നികാമഭ്യം നിമിഷേണ ദാതുകം

നിഹന്വി നില്ക്കമിതി ച നിശ്ചിതാ

9

ജിഹ്വാ പ്രസാദ്യ ചതുരംബുധീമധ്യഗായാം

ഭൂതാവതിഷ്ഠത ഗരിഷ്ഠതരപ്രഭാവാ

ഉത്താളമൂർദ്ധചികരപ്രകരാപകാഞ്ചന-

രമം വിധായ വിദ്യോജനീമകാഞ്ചനം

10

നിമിളനന്മനവഹ്നിജ്വാലമാനകലാപം.

സ്ഥിതി കൗതലേന ചാദയന്തി തിത്തം

ഘനതിമിരകംബശ്യാമളം ഭൂപിമാം.

വിയദപി ച വിതേനേ വിശ്രുതാ ഭദ്രകാളീ

11

ഭാതകസ്ത മഹീഭാഗ-

മന്യകാരനിരന്തരം

ആലോക്യ രാത്രിമായാതാം

ബുബുധേ കാലചോദിതഃ

12

സംപ്രാപ്യ ചണ്ഡികാജിഹ്വാ-

പരിസ്തീർണ്ണം മഹീതലം

സംപ്രപൃഷ്ടോ വിഗതാമ

വിമുശോ വിബുധാസഹൃതഃ

13

അഹോ സാ ചണ്ഡികാ മുശോ

മാമദൃച്ഛാ യയൗ ക്വചിത്

മദ്ഭുജാബലമാലോച്യ

ജി നഹീനാ നിലീയതേ

14

സംഗ്രാമഭൂതലസമുദ്ഗതരക്തധാരാ-

സിക്തം മഹീ നദീതിദം ഭൂട്ട ശോണശോഭം

ഇതേ ചിതാദിഹ വിഹർത്തുമിതി ശ്രമേണ

ജിഹ്വാപ്രതാനമവനീതലമധ്യവാസ

15

ജിഹ്വാം സങ്കോചയാമാസ

കൃമേണ ധരണീതലാത്

കണ്ഠകാളി ഭഗവതി

കണ്ഠം ഖണ്ഡയതിതും രിപോഃ

16

ജിഹ്വാപ്രാണസ്ഥിതോ ദൈത്യോ/

പൃതികസ്ഥസുഭാവേത്

ജിഹ്വയോത്ക്ഷിപ്തവത്യേന-

മുച്യേതമുബധരോഷിണീ

17

ഉരലാം ഗതാ പതനം നം

ദാതകം ദാതൃകൃപത

ശുലാഭേ പുതിജ നാഥ

ലീലയാ നീലകണ്ഠാ

18

ശുലാഭേ വിഭവതം നം

ക്ഷതജാർദ്ദകദൃഢം

അധോ നിക്ഷിപ്യ ശുഭേന

പ്രജാപാദ ച വക്ഷസി

19

ശുലപ്രകൃഷ്ടവക്ഷസ്സഹരിവിശു

ദൃതധാരാവസിക്കം

മുക്താക്രന്ദം മുഹൂർത്തം മുക്തീതവിപലത്

പാണിമന്ദ്രാകലാക്ഷം

മാ മാ മാ മംബ ഹിംസിരിതി കൃപണഗിരം

ദാതകം വിക്ഷുഭേവീ

കാരുണ്യാർദ്രാന്തരാത്മാ കിരപി സമജനി

ക്രോധമാമുഞ്ചതീ സാ.

20

ഭേവാ മഹർഷിഗന്ധപു

സിദ്ധവിദ്യാധരാദയഃ

ഉദാസിനാം ഭാവതീ

ദൃഢവാചൂർജ്ജിനമഞ്ജരം.

21

ഭേവാ ഉരചഃ

ഭേവീ ഭേവീ മഹാഭേവീ

ദ്രേകാളി ചോരജേ

കരുണായാ കഥം പാത്ര

മണ്ഡന കർമ്മലമാനസഃ

22

സ്വർലോകഭൂപോകഭൂജംഗലോകാ

വിമർദ്ദിതാ യേന വിനാശിതാശ്ച
കർമ്മാണി നിർമൂലയതാ ദ്വിജാനാം.
ധർമ്മശൂന്യാ മർമ്മഭിദാമരാണാം.

23

അദ്യാപി ജർത്സയത്യേവ

ത്വദം ച തേ ചേഷ്ടിതാനി ച
തവാപി പിതരം സ്വാക്ഷാത്
സാക്ഷിണം സർവകർമ്മണാം.

24

നിന്ദത്യേവ മഹാപാപീ

മഹാദേവം മഹേശ്വരം
മഹാപാതകസംഘാതോ
മൂർത്തിമാനേവ ഭാരതകഃ

25

തദഭകശരണാനസ്താനീ

സ്വസ്ഥാനാഭ്ദ്രംശയന്നയം
സ്വർഗ്ഗമാക്രമ്യ ഭൂമിം ച
സർവസാമൂഹ്യമശ്നതേ.

26

മാതൃശ്ച ദ്രാവയാമാസ

മാതസ്തപാമപി സായതൈഃ
കുതിവാരം ന വിവ്യാധ
ഹാ ഹാ കിം ബ്രൂമഹേ വയം.

27

യദർത്ഥം ഭഗവാഞ്ജനംഭൂർ

നിജഫാലാക്ഷിപാവകേ
ദേവി ത്വാം ജനയാമാസ
ത്വസ്മിൻ ഭാരതനിഗ്രഹേ

28

ത്വം ചേച്ചിമീലസംരംഭം
 ദുഷ്ടപാപിഷ്ഠനാസേ
 തർഹി ദേവോഽപി സംകൃത്യേ -
 സ്മൃത്സ്വാമീ മഹേശ്വരഃ

29

ദേവകാര്യമിദം മുഖ്യം
 യോഽസൗ ഭാഷകനിഗ്രഹഃ
 തസ്മിംശ്ച സാധിതപ്രാശ്നേ
 കിഞ്ചിദ്യേഷേ നിഷ്ഠയാ

30

ജ്ഞാബുധാ ഹന്ത മഹാപിശാച്യം
 തവാപി കഷ്ടം ഹൃദയം വിശാത്യം
 ത്വമഭ്യ ഹാ ദുർയശസ്യ പദതാം
 നീതേതി ഹാ ധിക് കിമിഹാലപാമഃ

31

സ്മൃതീഷ്ണ ഉവാച

ഇതി ശുഭാ ഗിരം തേഷാ-
 മതിക്രോധാദിജ്ഞിതാ
 കിഞ്ചന്മൃദുവേത് പൂർവം
 നിന്ദതീ ഹൃദയം നിജം

32

സഹസ്രമണമുദീപ്ത -
 ക്രോധവ വിവിധാമനീ
 പരം ന ഭാഷകം ലോക-
 ശ്രമപൃക്ഷിപാവകേ

33

ഗേഢുകാമേവ സാ കാല
 തദ്രസ്യപി ജ്ഞകരം
 ശരീരം ബിഭ്രതി ശൂന്യം
 ദേഹ്യാകോടിയോനകം

34

ഉദ്വൃത്തനേത്രാഹനസ്ഫുടവിസ്ഫലിംഗ-
 മുദ്ഗത്വരദ്യുകടിഭീഷണവക്ത്രചക്രം
 ശ്രാട്ടഹാസബധരീകൃതവിശ്വമുഖൈ-
 രാബിഭൃതീ വപുരജ്ഞേ ശാഃഭവിസാ

35

പാതയിത്വാ മഹീപൃഷ്ഠേ
 പാപിനം ദാരുമാസുരം
 തസ്യ വക്ഷസി ചിക്ഷേപ
 ത്രിശൂലം ശൂലിസംഭവം

36

വിദാര്യ വക്ഷസ്ഥലശൈലഭിത്തിം
 തദ്ദത്ഥിതം ശോണിതനിർത്യാരാഃ
 സഹേനമാദായ കപാലഗർഭത്തേ
 നിധായ വീത്വാ മുഹൂരുന്നനാദ

37

ഹൃദയരംബുജമുത്ഖായ
 കന്ദം വ്യാധവധൂഭിവ
 പക്വപക്ഷിപാവകേ ദേവീ
 ഭക്ഷയാമാസ തം മുഹൂഃ

38

കണ്ഠേ കരാണാമപി മുലഭാഗേ
 കടീതദേ ഭീമഭജാന്തരാശ്വേ
 ബബന്ധ ബന്ധുകുണ്ഠാന്തിതാത്രാ-
 മാത്രസ്രജം പ്രസൃതരക്തബിന്ദുഃ.

39

ഖഡ്ഗേന തച്ഛിരശ്ചിത്വാ
 കരേ ധൃതവാ തദ്ദത്കടം
 ഉത്ഥായ സിംഹനാദാംശ്ച
 ചക്രേ കാളീ മുഹൂർമുഹൂഃ

40

ചക്ഷുഃഷി ഭിക്ഷു ച വിദിക്ഷു ച വിക്ഷിപന്തീ-
 മക്ഷുദ്രൈരസമുർത്തിഭിവാതിഃപാരം
 ദൃഷ്ട്വാതിഭിതിരേകസ്വിതസർവഗാത്രാ-
 സ്സത്രാശനാസ്സപദി ദൃവുരന്യവർക്കൈഃ 41

ഋഷയോ ഭൂതവേതാഭ-
 ക്കുളീപാദ്യശ്ച ദൂരതഃ
 ധാവന്തി സുതതസ്സസ്താം
 സമസ്താ ജീവജന്തവഃ 42

തദ്ഭൂതശേഷമഥ ശോണിതമാംസമേദോ-
 മസ്തിഷ്ഠമജയമനീനീപയഃ സമസ്തം
 വേതാളികാ വിവൃതവക്ത്രാഗാത്രരാജാ
 ഹൃഷ്ടാശ്വാഭിരഭ്യജതൈഃ 43

ഭാരുകാസുരകളേബരോദ്ഗതഭ് -
 ഭൂരിശോണിതനീപുഷ്പണാദപി
 ക്രോധവഹ്നിശമനം ന വിന്ദതി
 ദൈത്യകോടിമപിലാമക്ഷേമത്. 44

തതോഽപി തസ്യാഃ കോപാഗ്നി-
 രഞ്ചൈര്യഥോ ന നിർവവൌ
 ഭൂയോഭിരപി കിം ശാമ്യോ
 ഭാരജിർ ഭാതപാവകഃ 45

വേതാളികണ്ഠമാരുഹ്യ
 ഭൂതാളീപരിവാരിതാ
 കണ്ഠേതരേണ വേഗേന
 കണ്ഠകാളീ തതോ യഞ്ച. 16

ഭരണീപടഹനിധിയാന-

അദ്ധ്യക്ഷനകന്ദരാ

ഭൂതവേതാളപുതനാ

കൈലാസോപാന്തമാസദത്.

47

അധസ്താദർണ്ണവപ്രഖ്യം

ഭദ്രകാളാ ബലം യയൗ

ഉപരിഷ്ഠാദസംഖ്യാനാം

ഖേചരാണാം ബലം യയൗ.

48

ക്ഷിപ്രം പ്രദക്ഷിണീകൃത്യ

കൈലാസമഖലോത്തമം

സസൈന്യാ ഭദ്രാകാളീ തം.

സമാരോധ്യം പ്രചക്രമേ.

തസ്തിന്നവസരേ രാജൻ

ഭഗവാൻ പരമേശ്വരഃ

ഭിദ്യജ്ഞാനേന വിജ്ഞായ

കാള്യഃ കോപമവിപ്രത്യം.

49

50

മത്പുത്രീ മാമപി ക്രോധാദ്

ക്ഷയിഷ്യത്യസൗ ന കി.

ഇത്യാശങ്ക്യ ഗണേശം ച

നന്ദിനഞ്ച സമാദിശത്.

51

ശ്രീഭഗവാനു ഉവാചഃ

വത്സ ഹേരംബ ഹേ നന്ദിൻ

യുവാമർഭകവിഗ്രഹൈ

ഉത്താനശായിനൈ ബാഹ്യ-

ഗോപുരചാരി തിഷ്ഠതം.

52

ഹേ ദേവാ മത്സമീപസ്ഥാ
 ജ്വലയശ്ച സനാതനാ
 അതന്തരേ ഗോപുരഭാരേ
 യുയം സംശ്രുയ തിഷ്ഠത

53

കണ്ണുകാളീ. മക്രായഭാരേണ ദീപ്താം
 തത്രായാതാം സ്നോതൃഗ്ഗംഗൈരതദാഗ്നിരഃ
 സദ്യഃ ശാന്തക്രോധവേഗാം കന്ധാം
 സതൃഷ്ണാസൗ യേന ചാസ്സാനപേയത്

54

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച:

നന്ദീ ച വില്ലരഞ്ജശ്ച
 ദേവാശ്ച ജ്വലയന്തഥാ
 അകർവത മുദാ സർവം
 യഥാ ദേവസ്യ ശരണം

55

മക്രായാനലോദ്ദീപിതചിത്തവൃത്തി-
 രാധാചക്ഷരം പഥി ഭൂകാളീ
 കൈലാസമാത്മഹ്യ ബഹിഃപ്രകോപേ
 ദദർശ ചോത്താനാഞ്ചൈ ശിശു ഭഗവ

56

പതൂർഭിരപി ദോർഭിസ്കാ-
 വുഭാവാരോധ പണ്ഡികാ
 ബാലവാത്സല്യകല്യാ സാ
 ലാളയാമാസ സാരേ

57

ചണ്ഡികോവാച—

വത്സൗ മനോഹരാകാശൌ

കൌ യുവാമേകഹായണൌ

ഹാ കഷ്ടം ക്ഷത്പിപാസാഭ്യോ—

മാതൃൌ മമ നന്ദനൌ

58

സ്തന്യം പിബതമേതന്മേ

ധന്യം മേ ജന്മ സാമ്പ്രതം

ജന്യജം മമ കാലഷ്ട -

മന്യച്ഛ ശിമിലീകൃതം

59

മുഗ്ധം മുഖം ബുദ്ധഹൃദ്യഗ്നമനുത്തമം മാം

മന്ദസ്തിതേന മധുരേണ സന്നാഥയേ തം

നശതം യഥാ കമുദമിന്ദ്രകന്ദെന്ദ്രഭാഭൈഃ

പ്രാതർയഥാ കമലമർക്കമയുഖജാലൈഃ

60

കേ വാ ജനന്തൗ യുവയോരധന്യേ

യേ വാമിമാവത്യജ്ഞാമിഹൈവം

താൺതൗ ച കൌ വാ വിഹലാത്മഭേദൈൌ

യൌ യുഷ്മദോദ്യേഷസുഖം ജഹീതഃ

61

സുതീക്ഷ്ണൗ ഉവാച—

ഇത്യാദി ലാളയന്തീ തൌ

ക്രോധമുത്ഥമമാത്യജ്ഞം

ഉജ്ജ്വലിത്യ തൌ തതോ വേഗാ—

ദന്തർഗ്ഗോപുരമായയൌ

സാ മൃകാളീ സമരേ സസൈന്യം

നിഹത്യ തം ഭാതകഭാനവേന്ദ്രം

തദാന്തരം ഗോപുരമാഗതാസാ—

വസ്താവി ദേവർഷിഗണൈരിഹസൈഃ 63

ഇതിശ്രീമാർക്കണ്ഡേ അപരാണേ

ദ്രോണാപാത്ത്യപ്രകരണേ

ഭാതകവധോ നാമ

അഷ്ടമോഽധ്യായഃ

അഥ നവരോദ്യായഃ

രോപാ ഉച്യ-
 ഭവേ

ഭവേ പ്രസിദ ന്നജാതകരി പ്രസിദ
 കാളി പ്രസിദ കമനീയതനോ പ്രസിദ
 ഭവേ പ്രസിദ ഭവനേത്രവേ പ്രസിദ
 മാതേ പ്രസിദ കമനീയതമേ പ്രസിദ 1

പാപോ മതസ്സ ഖലു ഭാതകൈത്യേപാശ-
 സ്താപോ മതസ്സരനരോരഗജീവഭാജം
 ലോപോ ന സന്യസി മഹീസുരധർമ്മവൃത്തേഃ
 കോപോദ്യോ ന തവ മൃഗാ ഭവനൈകനാഥേ 2

ഭോധം ജമിനി ഭവത്യയി ഭദ്രകാളി
 ബോധനീ കേന തവ ശത്രുജയപ്രയാസം
 സാധിധയാ ന കലകർമ്മസു സജ്ജനാനാ-
 മാധിധിധവചിതോ വിമഥപ്രമാമാത് 3

യാ സുജനസ്ഥിവാൻ ഭവേകാൻ
 യാ സുജനസ്ഥി താനിമാൻ
 യാ സുജനസ്ഥി വാസാസ്ഥി
 യാ സുജനസ്ഥി വാസാസ്ഥി 4

വേദാ ഉരീലിതേ നേത്രേ
 ജാതോ ന്ന കാദാതേ
 നിമീലിതേ തു വിമതയം
 യാ സുജനസ്ഥി വാസാസ്ഥി 5

- ബ്രഹ്മണം പ്രകൃതി പ്രാഹർ-
 യാമേവാമേയവൈലോം
 യതോ ഹി വിശ്വസ്യോത്പത്തിർ-
 നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 6
- യസ്യ വികൃതിരേവേം
 വസ്തുജാതം ചരചരം
 യത്രൈവ ലീയതേ ചേദം
 നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 7
- യാ ദേവീ ദേവഗന്ധർവ
 സിദ്ധവിദ്യാധരോരഗൈഃ
 അന്യൈശ്ചാസേവ്യസേ നിത്യം
 നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 8
- യാ ദേവീ സേവ്യമാനാനാം
 ജനാനാമഖിലാമയാൻ
 അപാകരോഷി കൃപയാ
 നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 9
- യാ ദയാമൃതദൃഢാബ്ജി-
 രത്നമിമന്ദാർവല്ലഭീ
 സൂര്യകോടിപ്രതാപാ യാ
 നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 10
- യാ ഭവാനീതി ശരണേ നീ
 ഭാർഗ്ഗവീ ഭഗവാനി ച
 ദൈവീതി ച ഗീതാസി
 നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 11

ചണ്ഡീതി ഭദ്രകാളീതി

ചാമുണ്ഡാ ശാ.ഭവീതി ച
കണ്ഠകാളീതി ചാഖ്യതാ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

12

അന്തർബഹിഷ്ഠ യാ ഭവേ

വിശേഷാദ്ധമഭിവർത്തസേ
അഭൈതം വസ്തുതത്ത്വം യാ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

13

യയാ ലോകത്രയാവാസി-

ജനദ്രോഹീ ജനംഗമഃ
ഭാരുകോ നിഗതഃ സംശൈർ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

14

ഭേവാരിവംശകാന്താര-

വിദ്യോദ്ധായ ബിഭേഷി യാ
ഫാലാക്ഷി കണ്ഠേ ദഹനം
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

15

മംഗ്ലാകരമുപദേശാധി-

മരീചം ചന്ദ്രാഗ്രം ലോചനം
യാ ബിഭേഷത്യാഗ്വാപംഭോജം
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

16

ഗന്ധാവരംബിഭവനഞ്ച-

കണ്ഠലം മുഹൂർത്തമവതം
യദപ്യുദ്ധഞ്ച ഭക്ത ചണ്ഡം
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

17

അസുരാന്ത്രാണശ്രേണീ

ഭൂഷണം വൈരികീഷണം

യദന്ത്രം യശസാം പാത്രം

നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

18

യസ്യാ യുതഗദാശൂല-

ചക്രപരപശരാദയഃ

സന്തി ഷോഡശഭോർഭണ്ഡാ

നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

19

ശൂലകൃത്തിഃ ഗളദൃക്തഃ

ദാതകസ്യ ധിരോ ബ്രഹ്മത്

ഈ ബിഭേഷി കരദഗ്രേണ

നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

20

യദപ്യഃ ശ്യാമമഃ ശൂല-

കപാലസുഗലംകൃതഃ

സഖലാകാഭസങ്കരം

നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

21

അഞ്ജനം ജനനേന്ത്രാണമ-

മഞ്ജനമലമേധകം

മഞ്ജുലീലം യദന്ത്രം

നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

22

സ്ഥലത്കാരചലാദാന

മണിമഞ്ജിരമഞ്ജുതഃ

ചരണാബ്ജജഗം യസ്യ

നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

23

കേശാദിപാദമത്യന്ത-

ബന്ധുരം കംബുകന്ധരം

ഉഗ്രം ച വിഗ്രഹം യസ്യാ

നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

24

ഭദ്രകാളി മഹാദേവി

ഭദ്രദേ ഭദ്രനന്ദിനീ

യാ നഃ സുഹൃത്തസേ നിത്യം

നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

25

സ്തുതമാത്രാ പി യാ നൃണാ

മാധവധാമിവിനിശിനീ

സർവസമ്പത്പ്രദത്രീ ച

നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

26

ശത്രുസംഹാരിണീ സാക്ഷാത്

സാക്ഷിണീ നർവകർമ്മണാം

ശാന്തിദിയാ കാചിദത്യഗ്രാ

നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ

27

കാളികാളഃ നാളികാളിമതഹാ

കായാസി മായാമയീ

കാളിദാജലപംഗംഗി കമ്പരി -

ഭാരാളിരാമാനാനാ

നാളികായതലോചനാ നന്ദുര -

ത്രേണീസമാരാധിതാ

കേളിദാരിതദാതകാസുര

ധിഷോജാഗ്രത്കരാ പാഹിനി 28

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച:

ഇതി ദേവമുനീന്ദ്രാണാം

സ്തുതിവാക്യം നിശ്ചയിതം

അതിപ്രീതിമതി കോപ

പ്രപാകർഷീദേവത:

29

ദേവകാളി സ്മരണീനാം

ദ്രോണാണാം ദ്രോണി

അദ്രോണാദു സദൃശ്വാ

അദ്രോണീ. പാശ്ചാത്യന്ത.

30

ശ്രീപരമേശ്വര ഉവാച:

ദേവ ചിരം ജീവതവാന്യു ഭൂം

ഭൂം ദിശന്ത്യാ ജഗദാം ത്രയാണാം

വത്സേ വാത്സേ വരദേ വരേണ്യേ

സത്സേവിതേ സാധിതസർവസാധ്യേ. 31

മത്സന്നിധൗ വസതു വത്സരലക്ഷകോടി .

അത്സാഹസത്യപാതകർമ്മണി ധർമ്മശീലേ

ശ്രീദേവകാളി ചേതീ ചേതീപ്രതാപ

ധ്വംസാജ്ജാഗ്രതിതരാ ചേതു പ്രജാനാം. 32

നിപ്രാജ്ഞതൃപ്തവാ മഹിതലജ്ജ്വലം

ധർമ്മദാതാ ബൈരിണാം

വിപ്രക്ഷത്രിയൈശ്വര്യമുദൃജനതഃ

സ്കന്ധേവേവിനീ രക്ഷിതം

ക്ഷേത്രാണുവാസ തത്ര തത്ര വസുധാ—

ഭാഗേഷു ഭാഗേഷാപി

വ്യാസകതാ ധരണീസുരാർപ്പിതമധു—

ക്ഷീരാനമാഗൃഹ്ണതീ. 33

അഥവാ പരിഗൃഹ്ണീഷ്യ

ബ്രാഹ്മണൈഃ ക്ഷത്രിയൈരപി

വൈശ്യൈഃ ശൂദ്രൈശ്ച യദൃത്ഥം

ഭക്തം ഭക്തൈരഭേദതഃ

34

കണ്ഠകാളീ ഉവാച

താത ശ്രീകണ്ഠ ഗൌരീശ

കണ്ഠകാള മഹേശ്വര

സ്മിതി മാമവമന്യേരൻ

മാനവാഃ കിന്ന ഭൂതലേ

35

ശ്രീഭഗവാൻവാച—

ശാന്തം ശാന്തമഹോ മുഗ്ധേ

മത്പുത്രീം കോഽവമന്യതേ

കോ വാ മന്യേത മുഖോഽഭിസൗ

സാർവം വംശേന നശ്യതി

36

ത്വാമേവ മാനവാഃ സർവേ

കർവന്തഃ പരദേവതാം

തോഷയീഷ്യന്തി ശുദ്ധാന്ന—

ക്ഷൈരേയഗുളപായസൈഃ

37

സച്ചരിത്രബഹുസ്തോത്ര

നൃത്തഗാനാഭിഭിസ്സഥാ

യ ഏവം കർവതേ തേഭ്യ-

സ്സർവം ദേഹി സമീഹിതം

38

മദ്യമാംസാഭിഭിശ്ചാനൈഃ

സ്വജാതിസമയോചിതം

പുജയീഷ്യന്തി തേഭ്യേഽപി

വാഞ്ചരിതാർത്ഥമാൻ സമർപ്പയ

39

ദാരുകസ്യ ശിരശ്ചൈതത്

കരേ തിഷ്ഠതു തേ സദാ

മർത്യാസ്തപത്പ്രതിമാമേവം

കൃതാ പുജാം വിതമ്പതാം

40

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച

ഇതി പിതൃരത്നതാംശുഖണ്ഡമൗലേ-

രതിമുദിതാ പ്രതിഗൃഹ്യ ശാസനം സാ

നതിമപി ച വിധായ തത്ര പിത്രോഃ

ക്ഷിതിമഗമത് സഹ മാതൃഭിർമഹേശീ

41

സേയം ഭഗവതീ ദേവി

കണ്ഠോകാളീ മഹേശ്വരീ

ചണ്ഡികാ ചണ്ഡദോർവീര്യാ

ചന്ദ്രസേനമഹീപതേ

42

തസ്മിൻ വനേഽമ്ബരതലാത് പ്രഥമാവതിർണാ

പർണാഭിനീ പരമഘോരതപശ്ചരന്തി

വല്മീകകൂടപരിവീതശരീരബന്ധം

സന്തിഷ്ഠതേ സതതമേവ കിലൈകമൂർത്തിഃ

43

ഗതാ മുർത്തിഭീരന്യാഭി-
 രധുഷ്യതമശക്തിഭിഃ
 തത്ര തത്ര മഹീഭാഗേ
 വിശ്വമുർത്തിർമഹേശ്വരീ. 44

തദേതത് ഖലു വല്മീക-
 മുനതം സർവവന്ദിതം
 മർദ്ദിതം തവ ദന്തിഭ്യോ-
 മതസ്തത്കീർത്തരണൈവ. 45

ഭൂതേനാഭിഭൂതോ രാജൻ
 ഭീരോ മാമാശ്രിതോ ഭവാൻ
 മയോ ച സ മഹാഭൂതഃ
 സാന്തപിതോ മുദിതോ യയൗ. 46

ഇദം പരിത്രം മഹദ്ഭൂതം പരം
 സമസ്തപാപായഭിവൃദ്ധേജം
 സ്വയം പാരിത്ഥർദ്യവ്യ ചണ്ഡികാമിരം
 തതസ്തന്ധി പ്രീതിമതീ ഭവിഷ്യതി. 47

ദാരുകസ്യ വധം നാമ
 പുരാണമിദമുത്തമം
 പാതാം ശുബതാം ചാപി
 സിദ്ധ്യന്ത്യത്ഥാം സമന്തതഃ. 48

നീരോഗതാ ധനികതാ ദ്രവ്യവിദ്യതാ ച
 വിജ്ഞാനതാ വിമലകീർത്തിവിശാലതാ ച
 സമ്പത്സ്യതേ പ്രപാതാമിതിഹാസമേതം
 പഞ്ചപ്രശാന്തിമുപയാന്തി ഹി പാതകാനി. 49

പത്രാർത്ഥി പത്രമാപ്പോതി

ധനാർത്ഥി ധനമശ്നതേ

ധർമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷാർത്ഥി

സർവാംസ്താനഭിവിന്ദതി.

50

ലിഖിതം പുസ്തകേ യസ്മിൻ

കാളീമാഹാത്മ്യമുത്തമം

തത് കരേ വഹതാം ഏണാം

ഭൂതദ്രോഹോ ന ജായതേ.

51

ഇദം തു യസ്മിൻ വേദനേന്ദ്രി പുസ്തകം

തദാസ്ഥിതസ്മിത്യവസ്തുഭൂതാലങ്കാരഃ

ന ജാതു രോഗൈരഭിഭൂതിമാപ്നന്തേ-

മസ്മരികാദ്യൈരപി കിം തതോപരൈഃ

52

ശുഭപതിനാമിദം സ്മിണാം-

മവൈധവ്യം ഫലം ശുഭം

സന്തതിശ്ചാത്മസംപ്രാപ്തി

രന്തേ മുക്തിശ്ച സിദ്ധതി

53

ഇതി ശ്രീമാർക്കണ്ഡേയപുരാണേ

കുറ്റാമാഹാത്മ്യപ്രകരണേ

ദേവീഭൂമ്യവതരണം നാമ

നവമോഽധ്യായഃ

സമാപ്തഃ

ഓ തത് സത്

മഹാദേവൈ നമഃ

